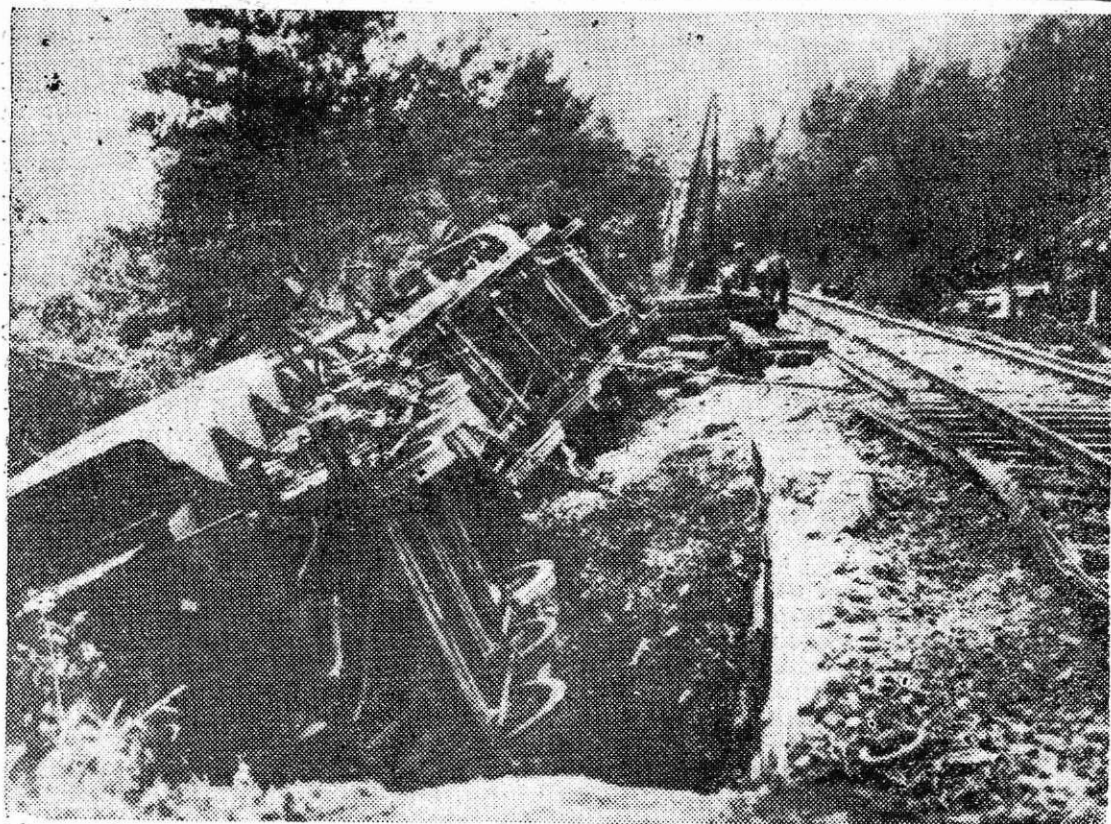

ŽELEZAR

Ob dnevu vstaje slovenskega ljudstva čestitajo vsem nekdanjim borcem in aktivistom NOV ter internirancem

- UPRAVA PODJETJA
- SAMOUPRAVNI ORGANI
- DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE
- UREDNIŠTVO ŽELEZARJA

Novatorjem 18.808,00 din

Po večmesečnih analizah in pripravah je odbor za izume in racionalizacije pri DS skupaj s službo za novatorstvo in racionalizacije pri sektorju za ekonomiko in organizacijo ter pristojnimi in odgovornimi poročevalci, strokovnjaki in izvedenci pripravil vse gradivo za šesto sejo odbora.

Okvara v kisikarni

V kisikarni na Jesenicah je prišlo do nenadne in nenavadne okvare na turbini za kisik. Iz doslej neznanih vzrokov je prišlo v turbino olje in ker se le-to bje s kisikom bi lahko prišlo do vžiga oziroma eksplozije in zato so turbino takoj ustavili. V tej situaciji si pomagajo s staro kisikarno na Jesenicah, obratovati pa je začela tudi stara kisikarna na Javorniku.

To okvaro bodo predvsem občutili v martinarni, kjer ne bodo mogli pihati kisika v peči. S kombinacijo nove in stare kisikarne na Jesenicah in z obratovanjem kisikarne na Javorniku, bodo zagotovljene potrebe vzdrževanja,

razanje starega železa, za prebode na plavžu, za čiščenje livnih korit, za rezanje pločevine v valjarni debele pločevine v valjarni debele pločevine na Javorniku in po potrebi za prebode SM peči.

O okvari so takoj teleprinterko obvestili proizvajalca turbine v ZDA in pričakujejo navodil oziroma njihovega inštruktorja iz Anglije, da ugotovi vzrok okvare oziroma le-to odstrani.

Ta izpad se bo občutno poznal v proizvodnji martinarne pa tudi na ostalih področjih uporabe kisika, če potrošniki kisika v Železarni ne bodo z njim skrajno racionalno ravnali.

Na tej seji so člani odbora na osnovi ocen in priporočil komisij za novatorstvo in racionalizacije prisvetih DE pozitivno ocenili in nagradili prizadevne in uspešne avtorje petih zelo koristnih in uspešnih tehničnih izboljšav.

Avtorjem izboljševalnih predlogov št. 1815, 1985, 2009, 2021, 2030 je bilo priznanih in izplačanih na šesti seji odbora za izume in racionalizacije 18.808,00 din spodbudnih odškodnin. To je vsekakor lepo in veliko priznanje avtorjem: ZVONETU LABURU, dipl. inž. JAKOBU SRANCU, dipl. inž. VIKTORJU RAKOVCU, dipl. inž. JANEZU FALETICU, FRANCU PRETNARJU, KARLU POGACARJU, MATIJI KLINARJU, RUDIJU ROBICU, ALOJZIJU SMOLEJU, ANTONU GROSLJU, FRANCU RAVNIKARJU, JANEZU KOVACU in ALOJZU KOMIC za njihov delovni in ustvarjalni polet.

Na šesti oziroma tretji letošnji seji odbora za novatorstvo in racionalizacije pri DS Železarne, so člani odbora soglašali s patentnimi pogodbami katere je podpisal glavni direktor železarne z

Nadalj. na 2. str.)

Predlog za spremenjen način izplačevanja osebnih dohodkov

Zagotovimo si zanesljivo izplačilo osebnih dohodkov!

Vsem je verjetno znana že daljša bolezen našega gospodarstva, ki se imenuje nelikvidnost. Tudi Železarna je dalj časa nelikvidna. To pomeni, da nima na razpolago dovolj gotovine in takšnih sredstev, ki se lahko vsak čas vnovčijo. Ob taki denarni suši pa je Železarna v veliki meri onemogočeno predvsem redno izplačevanje osebnih dohodkov, deloma pa tudi ostalih sredstev, ki so nujno potrebna za normalno poslovanje, kar se v zadnjem času še stopnjuje.

ZAKAJ JE ŽELEZARNA NELIKVIDNA?

Predvsem zato, kar ji dolžniki ne plačujejo redno njenih proizvodov in njenih uslug. Beležimo torej denarni primanjkljaj, in to kljub temu, da je naša proizvodnja zadovoljiva in poslovanje uspešno.

KAJ LAHKO PRISPEVAMO K LIKVIDNOSTI?

Znani so številni ukrepi, ki so bili doslej storjeni zoper nelikvidnost. A za nas ni dovolj le to, da čakamo na celovite sistemske rešitve, ampak moramo tudi sami pomagati lastnemu kolektivu k takim finančnim pogojem, ki bodo omogočali normalno delo in razvoj. In kaj naj naredimo?

KONKRETNI PREDLOGI?

Sedaj dobimo plačo 15. v mesecu. Po spremembi nam pa bi 1. v mesecu izplačali vsakemu zaposlenemu neko stalno vsoto oziroma predujem, ki ga bomo na osnovi mnenja delavcev naknadno določili; po predvidevanju bi se gibal nekje med 800 do 1000 N din. S tem denarjem bi vsak zaposleni lahko poravnal nujne mesečne stroške (stanarino, elektriko in ostale tekoče dajatve). Do 15. v mesecu pa bi se obračunala razlika med izplačanim predujmom in dejanskim mesečnim dohodkom zaposlenega; ta razlika se prenese na hranilno knjižico, s katere jo bo vsak zaposleni po 15. v mesecu lahko poljubno dvignil. Da nam ne bo treba hoditi v banko, bo hranilna služba organizirana v Železarni. (Za primer: nekdo zasluži 1920 N din, torej dobi 1. v mesecu npr. 1000 din, 15. v mesecu pa preostalih 920 din, ki se mu nakažejo na hranilno knjižico in s katere denar lahko dvigne.)

Spremenjen sistem bi veljal za vse člane kolektiva, razen mogoče za socialno ogrožene, kar bo določala socialno-zdravstvena služba.

KAJ NAM TOREJ PRINAŠA SPREMENJEN NAČIN?

V prvi vrsti nam daje jamstvo, da bo banka Železarni lahko redno in brez motenj zagotovila denar za izplačilo osebnih dohodkov.

Denar bo v stalnem obtoku in se bo ustrezno obrestoval.

Zaposleni bodo s predujmom 1. v mesecu lahko pokrili večino svojih nujnih stroškov, preostali dohodek pa bodo po želji lahko dvignili s hranilne knjižice.

Nov način izplačevanja osebnih dohodkov se je v takih ali podobnih oblikah že uspešno uveljavil v nekaterih gorenjskih podjetjih (n. pr.: v Savi, Iskri, Verigi) in so delavci z njim zadovoljni. Prepričani smo, da bo sprejet tudi pri nas.

F. B.

Nova valjarna v železarni Štore

Včeraj, 20. julija, je začela redno obratovati nova valjarna, ki so jo pričeli graditi leta 1963 in ki je bila od lanskega leta v poskusnem obratovanju. Novi obrat so odprli ob občinskem prazniku celjske občine. V novi valjarni bodo sodelavci v Štorah letno proizvedli 100.000 ton vzmetnih jekel, jekla za gradbeništvo in specialne profile. Proizvodnja v novi valjarni je delno avtomatizirana in grajena po sodobnem tehnološkem konceptu. (Več o tem preberite na drugi strani.)

Vstaja pred 31. leti pomeni tudi veliko moralno dejanje

»Jugoslovanski komunisti smo namreč tedaj sodili, da je borba na življenje in smrt s fašističnim blokom neogibna zgodovinska nujnost. Zato smo branili stališče, da se je treba fašizmu skrajno odločno upreti na vsaki točki njegovega pritiska. Vsaka kapitulacija je krepila Hitlerja. Vsak odpor ga je slabil... Edina izhod iz nevarne zagate je bil potemtakem oborožen odpor, čeprav je bilo jasno, da buržuazna jugoslovanska armada ne bo sposobna dalj časa vzdržati pritiska Hitlerjevih divizij. Toda začasni poraz uradne jugoslovanske armade ne bi pomenil konec odpora narodov Jugoslavije. Narobe, nujno mora postati njegov začetek. Leto 1941 in ves kasnejši razvoj narodnoosvobodilne vojne v Jugoslaviji sploh in v Sloveniji sta pokazala, da smo imeli komunisti prav, ko smo zavzeli tako stališče.« (Edvard Kardelj)

V teh besedah Edvarda Kardelja, ki smo jih postavili za uvod v razmišljanje ob 31 letnici vstaje slovenskega naroda, je mogoče poleg zgodovinsko usodne odločitve za nacionalno in socialno osvoboditev Slovencev ter sploh obstoj in izbojevanje svojega mesta med evropskimi narodi, spoznati tudi neprecenljive moralne vrednote, ki so jih v tem usodnem trenutku pokazali in dokazali slovenski in jugoslovanski komunisti. To ni bila avanturistična odločitev, kakor so v nekaterih deželah sveta takrat pisali, to je bila zavestna, globoko moralna odločitev Komunistične partije, ki je dve desetletji potisnjena v podzemlje in ilegalo, s svojo jasno idejno politično orientacijo in stališči, naslonjena na delavski razred, zbirala ant imperialistične in demokratične ljudske sile. To je bila zavestna odločitev, ne samo za oboroženi spopad z okupatorjem za nacionalno osvoboditev, temveč tudi začetek boja za korenite spremembe političnih in družbeno-ekonomskih odnosov v naši družbi. Za nekatere v svetu je taka odločitev jugoslovanskih in slovenskih komunistov v času največjega pohoda fašizma res pomenila avanturizem, saj si mnogi niso mogli predstavljati napovedanega oboroženega odpora ob dejstvu, da je stara jugoslovanska armada v nekaj dneh kapitulirala pred fašističnimi silami, ki so že preplavile velik del Evrope.

Toda orožje, s katerim je Komunistična partija Jugoslavije in Slovenije začela svojo oboroženo borbo proti mnogo premočnejšemu sovražniku, ki je bil tedaj na višku svojih osvajalskih uspehov, je bilo sestavljeno iz idejno — moralnih vrednot, ki jih je oblikovala med komunisti in delavskim razredom dve desetletji pod najtežjimi pogoji dela. Dejstvo je, da je Komunistična partija v tistem usodnem trenutku postala splošno priznana vodilna sila osvobodilnega gibanja v Sloveniji in Jugoslaviji. To pa zato, ker je prva in od vsega začetka opozarjala in se najodločneje borila proti fa-

šistični nevarnosti, ker so komunisti z besedami in dejanji razkrinkavali takratne ozke razredne interese vladajočih buržoaznih krogov, ki so prezirali osnovne nacionalne interese narodov v svoji državi in se povezovali z mednarodno reakcijo in imperializmom. Komunisti so v boju za obrambo življenjskih interesov slovenskega in jugoslovanskih narodov, za njihovo enakopravnost in svoboden razvoj njihove nacionalne individualnosti, že pred nevarnostjo fašizma zahtevali temeljito notranjo preureditev Jugoslavije. Z enotnimi idejnimi stališči in enotnim akcijskim programom so komunisti gradili in utrjevali enotnost delavskega razreda. Poudarjam, ne le z besedami, temveč tudi z dejanji in lastnim zgledom ter za to že takrat prelivali kri in trpeli v zaporih.

Teh nekaj dejstev nam le potrjuje poudarjene moralno — kulturne vrednote in lastnosti komunistov in delavskega razreda, da so bili sposobni tako zgodovinsko usodnega dejanja pred 31 leti. V boju za nacionalno osvoboditev vitkana zavestna usmeritev po korenitih spremembah političnih in družbeno-ekonomskih odnosov v naši družbi, pomeni tudi začetek boja za vse bolj humanistično moralno podobo slovenskega naroda in človeka, začetek boja za socialistično samoupravno družbo, začetek boja za osvobajanje dela in človekove osebnosti, ki traja še danes.

»Množični socialni nosilci našega osvobodilnega gibanja so bili skoraj brez izjeme ljudje, ki jim je bilo njihovo lastno ročno ali umsko delo glavni eksistenčni vir: neposredni proizvajalci iz območja materialne produkcije, iz industrije in transporta, iz obrti in kmetijstva, prosvetni in znanstveni delavci, umetniški ustvarjalci, nameščenci itd. Udeležba slovenskega izobraženstva v osvobodilnem boju je bila številna in po tistem, kar je s svojo ustvarjalno močjo v slovenski kulturi predstavljala, bržčas edinstvena v okupirani Evropi.« (Boris Zihert). To hkrati dokazuje tudi množično spoznanje, da je bilo le z bojem za korenite spremembe političnih in družbeno-ekonomskih odnosov v naši družbi mogoče izbojevati veliko moralno in kulturno zmago v pogledu osvobajanja človeka in dela, ki se danes uresničuje v samoupravni socialistični in humanistični družbi.

Vstaja in narodnoosvobodilna borba pa pomeni tudi veliko moralno in kulturno dejanje v pogledu vseh najzlahtnejših moralnih vrednot človeka — ljubezen do domovine in svobode, samoodpovedovanje, zavestne pripravljenosti za to borbo žrtvovati vse, tudi lastno življenje, če bo potrebno, tovarištva, solidarnosti, bratstva, enotnosti, itd. Brez teh moralnih in kulturnih vrednot, s katerimi so bili prežeti slovenski in jugoslovanski komunisti in ki so jih s svojim zgledom in politično akcijo presajali na delavski razred in delovne ljudi, bi vstaja pred 31 leti res pomenila avanturizem.

Ko se spominjamo teh velikih dogodkov v najbolj krutih dneh, a obenem najbolj veličastnih, bi morali poleg političnih in družbeno-ekonomskih aspektov revolucije, mnogo bolj poudarjati moralne in kulturne vrednote s katerimi so bili prežeti nosilci revolucije in ki tudi danes pomenijo sestavni del socialističnega humanizma, morale in kulture in ki so naše najmočnejše orožje za uresničevanje vse bolj humanistično moralne podobe slovenskega naroda in človeka.

Novatorjem

(Nadalj. s 1. str.)

nositelj patentov Obratovodja ZVONE LABURA, je za tehnično izboljšavo št. 1815 »dodajalnik za upoteg žice za žičarske, žebljarske in druge stroje« prejel za odkup patenta enkratno odškodnino v višini 5.000,00 din.

Enaka pogodba za odkup patenta za tehnično izboljšavo št. 1904 »dodatno izvlačilno in navlačilno orodje za montažo in demontažo grednih vezi, sistem Kobnis«, je bila sklenjena in podpisana tudi z lastnikom patenta AN. TONOM KOBLARJEM, delovodjem žerjavnega oddelka strojnih delavnic.

Dipl. inž. JAKOB SRANC in VIKTOR RAKOVEC, sta za zelo uspešno tehnično izboljšavo št. 1985 »usposobitev rekonstruktorjev na globinskih pečeh brez ustavitve peči« na osnovi koristi in izračunanih prihrankov prejela enkratno skupno odškodnino v višini 3.110,00 din. Avtorja sta na tretji seji odbora, dne 27. decembra 1971, prejela akontacijo v višini 2.000,00. Avtorja tehnične izboljšave št. 1985, sta tako za svoj dosežek prejela skupno odškodnino 5.110,00 din.

Štirje avtorji tehnične izboljšave št. 2009 »rekonstrukcija spodnjega dela stolpnega kleščnega žerjava v valjarni Bela«: dipl. inž. JANEZ FALETIC, FRANC PRETNAR, KAREL POGAČAR in MITJA KLINAR, so prejeli za koristno in dobro izvedeno popravilo, enkratno skupno odškodnino v višini 1.172,00 din.

Tehnična izboljšava, ki nakazuje odpravo zastojev na hidravliki bluminga št. 2021, ki sta jo uspešno izvedla RU. DI ROBIČ, dežurni ključavničar na blumingu in ALOJZ SMOLEJ, dežurni ključavničar na šteklu, je bila uspešno izvedena in nagrajena z enkratno skupno odškodnino v višini 4.106,00 din.

Z najvišjo spodbudno odškodnino v višini 5.320,00 din pa je bil nagrajen izboljševalni pretlog št. 2030 »rekonstrukcija krožnih vodil proge Ø 270«, ki so ga samoiniciativno in uspešno izvedli ter predložili v oceno ANTON GROSELJ, višji strokovni sodelavec, FRANC RAVNIKAR, prvi asistent, JANEZ KOVAČ, programer remontov in ALOJZ KOMIC, vodja ključavničarjev v valjarni žice Bela.

V letošnjem letu je odbor za izume in novatorstvo na treh sejah pozitivno ocenil deset večvrednih tehničnih izboljšav. Prizadevnim ter uspešnim avtorjem je na osnovi prikazanih koristi in izračunanih prihrankov priznal in izplačal deset odškodnin v skupni višini 27.768,00 din. Te akontacije, nagrade in odškodnine so prav gotovo veliko in lepo priznanje avtorjem za njihov delovni in ustvarjalni polet.

Nova valjarna...

(Nadalj. s 1. str.)

Nova hala valjarne je dolga 410 m in je skupna investicija vključno z energetskimi priključki, veljala 127 milijonov din. Projektiral jo je dipl. inž. Josip Didek iz Slovenija projekta, skupaj z dipl. inž. Karlom Dolencem, projektantom Metalne Maribor, ki je tudi halo izdelala oziroma postavila. Valjavniško opremo so dobili iz Poljske, elektroopremo pa iz tovarne Rade Končar iz Zagreba. Montažo je opravila Hidromontaža Maribor, ogrevne peči ST Trbovlje po poljski dokumentaciji. Polovica montiranih žerjavov je iz Litostroja Ljubljana, polovico pa iz Metalne Maribor. V ilustracijo navajamo, da je celotna teža konstrukcije hale 2700 ton, celotne opreme pa 3265 ton.

Valjarne ima tri valjavniške proge Ø 550 mm, 300 mm in 250 mm, dve ogrevne peči

in dve hladilni klopi v adjuštaži. Kot vložek bodo uporabljali gredice 80 do 100 mm kvadratnega vhodnega profila, izhodni profil oziroma končni produkt bo od Ø 6 do 80 mm okroglih oziroma ustreznih ostalih presekov. Letna kapaciteta valjarne je ob normalnem asortimentu 100.000 ton.

V železarni Štore imajo v izgradnji tudi lastno elektrojeklarno z elektro obločno pečjo in napravo za kontinuirno vlivanje jekla. Predvidevajo, da bo peč izgrajena še letos in da bo proizvedla tudi že prve tone jekla za vložek nove valjarne.

SODELAVCEM V ŽELEZARNI ŠTORE ČESTITAMO K NOVEMU DELOVNEMU DOSEZKU, KI POMENI TUDI POMEMBNO PRIDOBITEV ZA ZDRUŽENO PODJETJE SLOVENSKE ŽELEZARNE.

„Deset nesramnih grehov,“ ali nesramnost novinarja Nedeljskega drevnika?

Od direktorja tovarne vijakov Plamen Kropa dipl. inž. Jaka Sartorija smo prejeli pismo v katerem nas opozarja na žaljiv zapis novinarja Nedeljskega drevnika Janeza Govca v rubriki »Deset nesramnih grehov«. V tej rubriki je v nedeljo, 16. julija na strani 17 zapisal: »V kropperskem Plamenu so se silno pogumno lotili akcije, da stabilizirajo jugoslovansko gospodarstvo. Jeseniški železarji pa še zmeraj čakajo, da se kroparski Plamen vendarle toliko stabilizira, da bodo od njih kdaj dobili plačan tudi kakšen račun.« Direktor Sartori v pismu tudi navaja konkretne številke plačevanja Plamenovih obveznosti železarni in želi, da zaradi objektivne obveščenosti članov našega delovnega kolektiva, v našem glasilu objektivno informiramo o tej stvari.

Pri pristojni službi smo zvedeli, da je bil delovni kolektiv Plamen lansko leto eden najboljših plačnikov naših železarn, saj je trajalo poprečno plačevanje računov 30 dni. Nekoliko se je stanje poslabšalo letos, saj se je povečalo njihovo dolgovanje železarni pa tudi poprečno plačevanje računov na 67 dni, vendar še kljub temu sodijo med dobre plačnike. Direktor Sartori v svojem pismu sicer navaja, da je v teku kompenzacija, ki bo imela za posledico celo nekaj predplačila v korist Plamena, s čemer se bo Plamen ponovno uvrstil med boljše plačnike.

Ne glede na kakšno rubriko se tako pisanje pojavi, mora biti le-to točno, ker sicer napačno informira javnost pa tudi zavaja oba delovna kolektiva, ki uspešno poslovno sodelujeta. Nedvomno pa je tako pisanje zelo žaljivo.

Proizvodni uspehi ZPSŽ v juniju in v polletju

Minuli mesec sta železarni Ravne in Štore zaključili dokaj uspešno. V skupni proizvodnji je mesečni rezultat na Ravnah 100 % in v Štorah 101 %. V blagovni proizvodnji so bili v železarni Ravne

s 102 % še uspešnejši, medtem ko znaša v Štorah izvršitev mesečnega načrta 97 %.

Mesečni načrt blagovne proizvodnje po posameznih skupinah proizvodov so izpolnili takole:

Železarna Ravne:	mesečni načrt	izvršitev	Indeks
Surovo jeklo	15.000	14.814	99
Polizdelki	2.000	1.943	97
Toplo valjano jeklo	5.000	5.040	101
Kovani izdelki	1.225	1.342	111
Hladna predelava	417	539	129
Jeklolitina	758	741	99
Vzmeti	392	450	115
Mehansko obdelani izdelki	625	518	83
Skupna blagovna proizvodnja	10.417	10.573	102
Železarna Štore:			
Surovo železo	4.100	3.879	95
Surovo jeklo	3.300	3.511	106
Surovo železo za prodajo	1.950	1.509	77
Toplo valjano jeklo	6.384	6.640	104
Hladna predelava	250	242	97
Siva litina	2.125	1.958	92
Mehansko obdelani valji	208	180	87
Mehansko obdelani izdelki	42	50	119
Šamotni izdelki	333	365	110
Skupna blagovna proizvodnja	11.292	10.944	97

Težave, ki so v železarni Ravne ovirale delo so bile naslednje. V jeklarni je bila v popravilu 10 t peč, ki je vsled tega izdelala komaj polovico predvidene količine jekla. Normalna proizvodnja je ovirana zaradi neredne oskrbe s ferolegurami iz uvoza. Težave zaradi voluminoznega in nečistega vložka so še naprej in tudi v kratkem ni pričakovati bistvenih sprememb.

V jeklolivarni povzroča velike težave neenakomerna kvaliteta kremenčevega peska. V podjetju Temit Domžale so nam zagotovili, da se bo stanje v avgustu bistveno spremenilo.

Vgradili bodo nove naprave, ki bodo omogočile boljše pranje in klasiranje peska ter tudi zadostne količine za redno oskrbovanje.

V valjarni so imeli nekaj težav, ker je pač jeklarna zaostajala v proizvodnji. Zaradi pomanjkanja rezervnih delov, predvsem ležajev, je kritično redno in pravočasno vzdrževanje.

V nekaterih obratih nastopajo zaostanki v proizvodnji zaradi pomanjkanja delovne sile.

V obratu za izdelavo strojev in strojnih delov pa pri manjkuje naročil.

V železarni Štore je bila v posameznih obratih naslednja problematika.

Na elektroplavžu so imeli zaradi okvare objemnega obroča elektrode 18 urni zastoj.

V jeklarni imajo težave z delovno silo, kar povzroča težave tudi v sivi livarni. Zaostanek v blagovni proizvodnji sive livarne je tudi v tem, ker vsled pomanjkanja delovne sile ne adjustirajo zadosti kokil in drugih odlitkov. Pomanjkanje ljudi in nezadostna kvalifikacijska struktura sta tudi vzrok, za zaostanek v mehanski obdelavi.

Drug pomemben vzrok težav za vse obrate, so večji zastoji kot so programsko predvideni, kar povzročajo deloma tudi nekateri že preveč izrabljeni stroji.

Mesečna realizacija je bila izvršena na Ravnah s 104 % in v Štorah 105 %. V prodajnih cenah sta železarni Jesenice in Ravne v komulativni še dosegli in presegli z načrtom predvideno poprečno ceno, medtem ko železarna Štore še zaostaja za 121 din pri predvideni ceni 3.066 za tono.

Združeno podjetje Slovenske železarnice je izvršilo polletni načrt kot sledi:

	poll. načrt	izvršitev	indeks
Proizvodnja surovega železa	103.860	95.725	92
Proizvodnja jekla	357.700	342.888	96
Skupna proizvodnja	1.130.373	1.088.576	96
Blagovna proizvodnja:			
Surovo železo	10.350	9.399	91
Polizdelki	17.910	8.625	48
Toplo valjano jeklo	167.090	180.384	108
Kovano paličasto in odkovki	7.350	7.152	97
Hladna predelava	56.935	54.615	96
Jeklolitina	4.850	4.677	96
Siva litina	12.749	11.664	91
Mehansko obdelani valji	1.250	916	73
Vzmeti	2.350	2.580	110
Žični izdelki	13.600	13.055	96
Mehansko obdelani izdelki	3.998	3.917	98
Šamotni izdelki	3.745	4.542	121
Skupaj blagovna proizvodnja	302.177	301.526	100

Realizacija je bila prav tako izvršena v prvih šestih mesecih s 100 % in za malenkost presega z načrtom predvideni znesek.

Indeks izvrševanja načrta izvoza znaša 86 po tožaji in 80 po vrednosti. Ta rezultat je pa dokaj relativen, ker na Ravnah znaša indeks 108 medtem ko v Štorah 78 in na Jesenicah celo 73. V izvozu pa ni težko do konca leta nadoknaditi zaostanke.

Najbolj zaskrbljujoč je zaostanek v proizvodnji jekla, ki znaša 14.812 ton in ki se praktično v celoti nanaša na elektro jeklo.

Drugo, kar je negativno v rezultatih prvega polletja je to, da je v vroči predelavi sorazmerno ugoden uspeh, medtem ko zaostajajo v finalizaciji. Smatram, da so dani v vseh treh železarnah pogoji, da rezultate prvega polletja lahko popravimo. Predvsem mislim tu na blagovno proizvodnjo, ker je že sedaj znano, da električna peč v Štorah, za katero je v načrtu, da prične z obratovanjem že letos, ne bo še dala predvidene proizvodnje.

dipl. inž. Milan MAROLT

23. seja predsedstva TO OO sindikata Železarnice

V četrtek, 23. julija je bila v delavskem domu pri Jelenju 23. seja predsedstva TO OO sindikata Železarnice. Najprej so pregledali izpolnjevanje sklepov sprejetih na zadnjih treh sejah. Ugotovili so, da so bili vsi sklepi izpolnjeni, razen tistih, za katere je potreben daljši čas reševanja. Na seji so izvolili šest delegatov, ki se bodo udeležili občinske volilne konference, ki bo nato izvolila delegate za osmi kongres sindikata Slovenije. Kongres bo predvidoma novembra v Ljubljani.

Predsedstvo je imenovalo dva člana v komisijo za družbeni standard pri koordinacijskem odboru sindikata ZPSŽ in sicer Pavla Lotriča in Karla Pogačarja. Kadrovske komisiji pri TO OO sindikata Železarnice so izročili potrebno gradivo in naročili, da takoj začne z evidentiranjem možnih kandidatov za volitve v občinske, republiške in zvezne organe, ki bodo prihodnje leto. Liste evidentiranih kandidatov bodo obravnavali in potrdili na seji TO OO sindikata Železarnice.

Ob koncu seje so še pripravili predlog članov strokovno političnega odbora za pripravo gradiva za uveljavljanje ustavnih dopolnil. Predlog bodo posredovali delavskemu svetu Železarnice, ki ga bo obravnaval na seji, 28. julija.

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu

DEŽURNA SLUŽBA

	Telefon	
	v pisarni	doma
SOBOTA, 22. julija:		
inž. Miroslav NOČ, vodstvo vzdrževanja	873	754
NEDELJA, 23. julija:		
inž. Franc VICAR, predl. obrati	743	81210
PONEDELJEK, 24. julija:		
dr. inž. Marin GABROVSEK, TKR	380	732
TOREK, 25. julija:		
Marjan MRAK, elektrojeklarna	884	81012
SREDA, 26. julija:		
inž. Avgust KARBA, dir. proizvod.	270	693
ČETRTEK, 27. julija:		
inž. Martin SKETA, TPD	240	81238
PETEK, 28. julija:		
Teodor OKROŽNIK, gradb. vzdrževanje	577	81327

Dežurna služba traja od datuma nastopa od 7. ure do naslednjega dne do 7. ure zjutraj. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite glavnega vratarja na telefon 410. Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih.

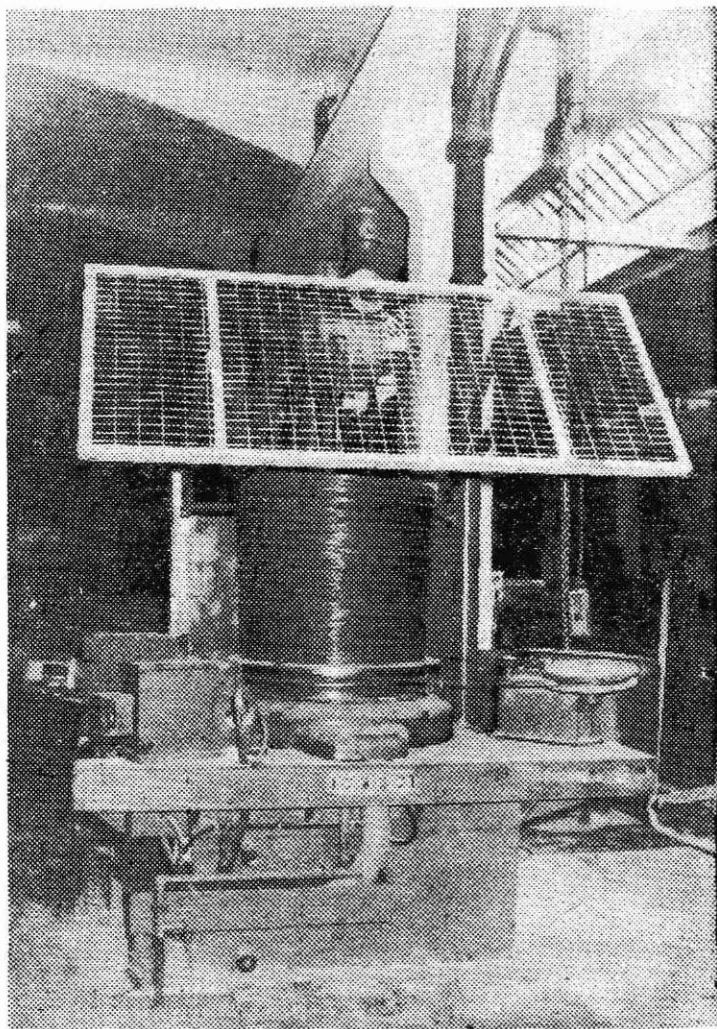
Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Cene letovanja v počitniškem domu na Mežaklji

Te dni je bil sklenjen dogovor med sindikalno organizacijo Železarnice in upravnikom počitniškega doma na Mežaklji Bogom Ribiselom o cenah letovanja za naše sodelavce v počitniškem domu na Mežaklji. Po tem dogovoru nudijo v počitniškem domu na Mežaklji dnevni pension (zajtrk, kosilo, večerja) za 52 din. Otroci stari do 10 let imajo 50 % popusta in plačajo dnevno 26 din. Ugodnost ima tudi družina s petimi člani s tem, da ima peti član tudi 50 % popusta. Prišteti je treba še turistično takso 1 din dnevno za osebo, ki pa se vplača pri blagajni sindikalne organizacije. Seveda je treba upoštevati da regresirana dnevna cena za člane našega kolektiva znaša 40 dinarjev.

Člani kolektiva, ki se bodo odločili za letovanje na Mežaklji lahko dobijo vse potrebne informacije po telefonu in sicer GG Bled, tel. štev. 77-461.

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu

Nov žičarski stroj v žičarni

Ugotovitve in predlogi za izboljšanje notranjega cestnega prometa

V zadnjem času ugotavljamo, da stroški v cestnem prometu Železarne precej narastajo. Osnovni vzrok za to je predvsem v tem, da naročniki prevoznih sredstev, vozil ne koristijo dovolj racionalno.

Da bi se stanje izboljšalo, je delovna enota transport pri sektorju za ekonomiko in organizacijo naročila analizo o tem problemu z ustreznimi zaključki oziroma predlogi. Glede na to, da se je predpostavljalo, da so prevozi zunanjih prevoznikov bolj problematični, je bilo najprej pregledano to področje. Kasneje bo analizirano tudi transportno delo, ki ga opravljajo naši šoferji s cestnimi vozili Železarne.

Analizo transportnih storitev smo opravili za mesec marec, v katerem je bila letos frekventnost pravzaprav največja. Pri tem smo koristili podatke v prevoznikah, katere izstavlja delovodja cestnega prometa, izpolnjuje

jo jih šoferji, podatke o opravljenem delu pa s svojim podpisom potrjujejo naročniki transportnih storitev.

V prevoznikah nas je predvsem zanimal:

- čas nakladanja,
- čas prevoza od nakladalnega do razkladalnega mesta,
- čas razkladanja in
- čas vračanja cestnih vozil.

Ta analiza je bila potrebna, da smo ugotovili koliko časa traja en krog prevažanja.

Pri tem smo ugotovili, da imajo predvsem naslednji obrati v uporabi naslednje število »zunanjih« vozil:

- martinarna dva tovornjaka po eno izmeno,
- elektropeč dva tovornjaka po eno izmeno, občasno po 12 ur,
- šamotarna dva tovornjaka po eno izmeno,
- jeklovlek dva tovornjaka po eno izmeno (občasno samo enega),

— livarna dva tovornjaka po eno izmeno (občasno samo enega),

— HVŽ en tovornjak na eno izmeno,

— obrati Javornik in Bela en tovornjak na eno izmeno in

— vzdrževalni obrati en tovornjak na eno izmeno.

Da smo lahko presojali ali je bil en krog (ciklus) prevažanja ustrezno ali preveč dolg, je bilo potrebno določiti neko osnovo za primerjavo z resničnimi časi. Glede na to, da doslej to delo ni bilo posneto, smo na osnovi opažanj, določili največje dovoljene čase pri nakladanju in razkladanju ter za prevoze med obrati (delovnimi mesti). Pri tem smo menili, da se da kjerkoli v Železarni en tovornjak:

- naložiti v 40 minutah,
- prepeljati od nakladalnega do razkladalnega mesta v 20 minutah,
- razložiti v 40 minutah in

— po razložitvi prepeljati nazaj na nakladalno mesto zopet v 20 minutah.

To naj bi bili nekako na vrhnji dovoljeni meji limitirani časi, ki pa še ne morejo služiti za obvezno merilo dela, kjer bi bili v praksi in ekonomskem pogledu predolgi. En krog bi namreč znašal kar 120 minut. Z analizo pa smo ugotovili, da sedanji resnični čas enega kroga znaša 1,1 ure.

Na osnovi tega, tako postavljenega »voznega reda«, oziroma limita, ki je, kot smo videli zelo ohlapen, smo ugotovili, da je pri nakladanju nastalo kljub temu pri 3.973 prevozih 10.160 min. zamude, to je časa, ki je bil pri vseh operacijah nakladanja večji od 40 minut.

Pri razkladanju je bilo ugotovljenih 2.810 minut zamude, pri vožnji na mesto dostave 15, v povratku pa 75 minut.

Iz tega vidimo, da se podaljšuje predvsem čas nakladanja in vse tisto, kar se v

njem skriva. V precejšnjem številu razkladanj so tudi bili časi predolgi, dočim je bilo pri prevažanju tako malo zamud, da jih brez pomisleka lahko zanemarimo.

Ko smo iz zbranih podatkov ugotovili podaljševanje časov enega kroga prevažanja, smo smatrali, da so problematični vsi tisti, ki so daljši od 1,5 ure.

Iz za to prirejene tabele smo ugotovili, da so bili krogi posameznega prevažanja predolgi pri prevozih za sledeče obrate, oddelke in pododdelke ter so znašali:

- plavž, skladišče Bela, mala prodaja in raziskovalni oddelki po 2 ure,
- odprava Bela, toplotna energija in instalacija po 1,8 ure,
- elektro vzdrževanje, centralno skladišče, montaža Javornik, strojno vzdrževanje, HVŽ 1,7 ure,
- strugarna valjev in skladišče na žagi 1,6 ure,
- UOS ter strojno vzdrževanje plavž 1,5 ure.

Limitirane čase nakladanja pa se je najbolj presegalo na sledečih nakladalnih mestih:

— odprava HVŽ	1.550 min,
— vlivališče martinarne	1.000 min,
— skladišče surovin HVŽ	745 min,
— žaga — gradbeni	675 min,
— jeklovlek	540 min,
— šamotarna	535 min,
— gradbeni Javornik	480 min,
— Javornik I	295 min,
— odprava valjarne Bela	290 min,
— valjarna žice	290 min.
Litimirani čas razkladanja se je najbolj presegel na sledečih delovnih mestih:	
— Sava žerjav	500 min,
— elektroodni oddelok	300 min,
— vlivališče martinarne	240 min,
— jeklovlek	195 min,
— čistilnica Javornik	190 min,
— profilarna	150 min,
— valjarna 2400	140 min,
— lužilnica jeklovlek	130 min,
— valjarna žice	110 min,
— plavž	90 min.

Stroški vseh tako ugotovljenih »zamud« v vseh obratih znašajo v mesecu marcu 18.131 din.

Da bi se stanje izboljšalo predlagamo:

1. S snemanjem bo potrebno ugotoviti vzroke predolgi časov nakladanja in razkladanja.
2. Na osnovi snemanja določiti limit nakladanja in razkladanja.
3. Dokler stanje ne bo posneto, bo potrebno vztrajati, da cikel ne bo daljši od ene ure. To je možno, saj je bilo iz podatkov ugotovljeno, da je pri nekaterih oddelkih, kot je na primer v kamnolomu in profilarni znašal povprečni čas

(Nadalj. na 5. str.)

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Aktiv ZM v delovni organizaciji (Nadaljevanje in konec)

Proizvodna konferenca

Proizvodna konferenca je lahko sklicana po obratih. Namen proizvodne konference je predvsem informativen — nekdo iz uprave podjetja ali samoupravnih organov seznaniti navzoče mladince s proizvodno problematiko — realizacijo plana, z osnovnimi potrebami in težavami, nato pa mladinci v razpravi ocenijo posamezne probleme, povedo svoje mnenje, predlagajo rešitve.

Klubi

V okviru aktivna ZMS lahko ustanovimo različne klube. Lahko so to klubi mladih novatorjev in racionalizatorjev, klubi mladih samoupravljalcev, lahko pa tudi klubi, ki skrbijo za koristno izrabo prostega časa zaposlene mladine.

Možnosti je mnogo. Napak bi bilo, če bi bili togi pri izbiri posameznih oblik dela. Svojim pogojem in možnostim bomo prilagodili in organizirali primerne oblike in metode dela. Pri tem pa nas mora voditi želja, da ustvarimo slehernemu mladincu v podjetju možnost aktivnega dela in sodelovanja v dejavnosti aktivna Zveze mladine v podjetju.

Ljubo Jasnič

Vse več skupnih akcij mladih in graničarjev

V okviru republiškega tekmovanja za odličje »22. decembra« tekmovanje sta razpisala komanda ljubljanske armadne oblasti in republiška konferenca Zveze mladine Slovenije, sodeluje letos že drugo leto tudi občinska organizacija ZMS Jesenice in graničarji jeseniške občine. V okviru komisije za obrambno vzgojo mladih, SLO in sodelovanje z JLA, komisija je bila imenovana pred dobrim letom, deluje tudi posebna skupina, sestavljena iz predstavnikov mladih in predstavnikov graničarjev, ki vsake tri mesece izdela poročilo o skupnih akcijah za določeno obdobje. Poročila sproti pošilja republiški komisiji za tekmovanje. Z razpisom za to tekmovanje je bila dana spodbuda da skupne akcije mladih in graničarjev na kulturnem, zabavnem in športnem področju, pa tudi pri izobraževanju in uresničevanju koncepta o splošnem ljudskem odporu. V lanskem letu je bilo tako organiziranih več akcij in sicer:

- petnajst predavanj,
- trideset medsebojnih obiskov,
- štirje skupni obiski krajev in spomenikov iz NOB,
- pet skupnih pohodov in podobnih akcij,
- trinajst skupnih proslav,

- ena skupna vaja,
- dve delovni akciji in
- petdeset športnih srečanj.

Pred kratkim je skupina izdelala poročilo o skupnih akcijah za mesec marec, april in maj ter polletno poročilo, ki zajema december 1971 ter mesec januar, februar, marec, april in maj 1972. V tem času so bile naslednje skupne akcije:

- dve predavanji,
- trije ogledi kulturnih prireditev,
- sedemindvajset medsebojnih obiskov,
- dva obiska spomenikov NOB,
- štirje pohodi in ostale večje akcije,
- triindvajset skupnih proslav,
- ena skupna delovna akcija in
- šestindvajset športnih srečanj.

Če primerjamo število lanskega leta in letošnjega polletja, vidimo, da letošnja polletna bilanca na marsikaterem področju že skoraj dohaja rezultate skupnih akcij iz lanskega leta. To je dokaz, da je sodelovanje na vseh področjih vse bolj organizirano, ter da je v občini vse več nosilcev skupnih akcij, predvsem med mladimi. Najbolj aktivni med njimi so mladi iz Železarne, Gradisa, Mojstrane ter nekaterih osnovnih šol. Večina aktivov pa kljub temu v akcijah le sodeluje ali jih le spremlja, zato z rezultati nikakor ne moremo biti zadovoljni. Se premalo je samoiniciative in idej za skupne akcije.

Med skupnimi akcijami še vedno prevladujejo športna srečanja, sledijo skupne proslave, preveč pa zaostajajo obiski spomenikom krajev iz NOB, predavanja, skupne vaje, izobraževanje ter pohodi in ostale večje akcije.

Skupne akcije mladih graničarjev in mladih iz šol, krajevnih skupnosti ter delovnih organizacij so pomembne za obe strani. Mladi vojaki pobliže spoznajo kraj, kjer služijo rok, spoznavajo zgodovino, običaje, mentaliteto in podobno, predvsem pa je pozitivno, da navezujejo stike z vrstniki. Isto lahko trdimo za mlade iz naše občine, ki v skupnih akcijah spoznavajo ne le svoje vrstnike iz drugih republik, temveč tudi težavno delo in odgovornost čuvarjev naših meja, spoznavajo orožje in se srečujejo z znanjem, ki bo potrebno slehernemu našemu občanu v primeru splošnega ljudskega odpora. Koristi so torej obojestranske, poleg tega pa mladi neprisiljeno, v okviru svojih interesov in hotenj, uresničujejo in utrjujejo bratstvo in enotnost naših narodov.

Cez mesec dni bodo graničarji praznovali svoj praznik. Mladi jih bodo obiskali na vseh karavlah, organizirali bodo skupne proslave in športna tekmovanja ter, podobno kot lani, skupen pohod po graničarskih stezah.

milan

Sestanki delovnih skupin

13.7. — STROJNE DELAVNICE — TALAR — ORODJARNA — Vodja delovne skupine je obrazložil predlagani sistem nagrajevanja. Povedal je tudi, da v kolikor bo Železarna uspešno zaključila poslovno leto, bo v zaključnem računu tudi dobiček.

13.7. — VEN — CVETEK — DELAVNICA ELEKTRO STROJEV — Vodja DES tov. Tuma je prebral poročilo o nesreči Ahmeda Numanovića, ki se je končala s smrtjo. Rečeno je bilo, da se teoretično znanje o varnosti pri delu v praksi vse premalo upošteva, kar pa ima večkrat hude posledice. Znova je opozoril na pravilnik o varstvu pri delu, s katerim naj se zaposleni delavci dobro seznajajo in se po njem tudi ravna.

14.7. — ELEKTRODNI OBRAT — TERSEGLAV — OPLASCEVALNICA ADJUSTAZE — Zaradi pomanjkanja delovne sile plan v juniju ni bil dosežen. V talilnici praška je bil remont in tudi žice je bilo premalo. Dve pripombi so imeli k predlogu novega sistema ustvarjanja in delitve osebnih dohodkov. Ne strinjajo se z ukinitvijo premije na izvoz, ker imajo pri 2000 tonah elektrod veliko dodatnega dela. Operativni plan ni bil dosežen noben mesec v tem letu, zato se jim zdi povečanje procenta po tem ključu nepravilno in obstoja bojazen, da bo osebni dohodek manjši kot doslej.

14.7. — STROJNE DELAVNICE — DELAVNICA TEHTNIC — Najprej je bil posredovan odgovor tov. Polaka k vprašanju prejšnjega sestanka. Prav tako so dobili odgovor direktorja kadrovskega sektorja tov. Ertla glede dela ob sobotah. Zadovoljni so s poročilom obratovodje iz katerega je razvidno, da so delo dobro opravili. S povečanjem tarifnih postavk so zadovoljni, še posebej ker se dvigajo obenem s porastom življenjskih stroškov. Glede delitve dobička ob dobrem poslovanju podjetja pa menijo, da bi bilo bolj spodbudno, da bi ga razdelili ob kvartalu in ne ob koncu leta.

14.7. — ELEKTRODNI OBRAT — REZALNICA — Zaradi pomanjkanja delovne sile stroji niso bili zasedeni in so plan izpolnili le s 50,7 %. Z ozirom na to, da so rezalni stroji dotrajani, možnosti za presežanje norm pa minimalni kaže, da bodo rezalke imele po novem sistemu manjši osebni dohodki kot doslej.

dek kot doslej. Menijo tudi, naj premija na izvoz ostane tudi v prihodnje. Drugih pripomb niso imeli.

14.7. — ELEKTRODNI OBRAT — PROIZVODNJA VARILNEGA PRAŠKA — Plan je bil v juniju dosežen le s 43,8 %, ker je peč prenehala obratovati 21. junija in je bila v skladišču precejšnja zaloga praška. Uredili so tudi odpraševalno napravo. Zaloge praška se počasi manjšajo, zato skupina predlaga prodajnemu oddelku, da pospeši prodajo. S predlogom sistema ustvarjanja in delitve osebnih dohodkov so se strinjali, vendar s pripombo, da ustrezna služba pravočasno nabavi zadostne količine surovin, ki so potrebne za izpolnjevanje operativnega programa.

14.7. — JEKLOVLEK — ADJUSTAŽA — Delovna skupina Bizjak je imela nekaj pripomb in predlogov k predlaganemu ustvarjanju in delitvi osebnih dohodkov. Menijo, da je višina stalnostnega dodatka prenizka in ni prava stimulacija za starejše delavce. Uskladiti bo treba sporno kategorizacijo za iskrilke, ker ni v pravilnem odnosu do magnetoflusa. Obratovodstvu naročajo, naj se pozanima za kateri odpadni material je priznana odškodnina, dobi pa naj to sindikalni odbor. Smatrajo, da bi bilo prav za njih in sindikalni odbor, če bi jim priznali za stimulacijo tudi finančno realizacijo in ne samo količino. Zato predlagajo seštevek obeh faktorjev, to je količino in vrednost za priznanje stimulacije pri izpolnjevanju plana. Norme za ravnalce je treba ustrezno korigirati za takrat, kadar ravnata dva ravnalca. Pokazalo se je, da je delovni učinek večji za 50 %. Predlagajo, naj bi bila v tem primeru norma 150 % enako 100 %, vendar s tem, da bi bila oba ravnalca v normi.

15.7. — HVŽ — GUZELJ — PATENTIRNICA — V juniju so spatentirali 1.077 ton žice. To je z ozirom na težave na patentirni progi A zelo dobro. Plan za julij bi ob normalnih pogojih lahko izpolnili, toda plan žičarne je nekoliko večji, odsotnost zaradi dopustov pa se pozna pri proizvodnji. Imeli so pripombe na kolektivno stimulacijo za izpolnjevanje operativnega programa, ki je vedno tako

visok, da ga težko dosežejo. Zavzemajo se za realne plane v obratih in za upoštevanje objektivnih vzrokov kadar le-ti niso izpolnjeni. Vodstvu obrata so predlagali naj bi se odločili za ponovno oceno delovnih mest v patentirnici. Tako bi rešili problem kategorizacije delovnih mest, ker menijo, da sedanja ne ustreza.

15.7. — RTA — KER — Seznanjeni so bili z nalogami, ki jih je sprejel svet delovne enote ter z deležem oddelka v tem programu. Obseg vzdrževalnih del se je močno povečal in se bo še tudi v prihodnje. Dogovorili so se, da bodo v prihodnje opravili vsa vzdrževalna dela tako, da bi bila kakovostno in hitro opravljena. Novogradnje ali večje adaptacije pa posamezniki lahko opravijo le po pogodbi izven rednega delovnega časa. Delovna skupina je bila seznanjena tudi s predlogom sistema nagrajevanja. Imeli so dve pripombi: dodatek za neprekinjeno zaposlitev naj bo stalen za vse postavke in naj pomeni nagrado izključno za pripadnost podjetju. Delavec, ki vztraja 20 let v martinarni zasluži enako nagrado kot n. pr. obratovodja. Merljivi kriterij za skladiščno službo naj ne bo odvisen od zalog, ampak naj se drugače poostri odgovornost pri naročanju.

15.7. — UPRAVNE SLUŽBE — KNJIGOVODSTVO TALILNIC — Prisotne so bile vse uslužbenke računovodstva talilnic, razen tistih, ki so na dopustu. Menijo, da 35 % povečanje obračunskih postavk ne smatrajo za linearno, ker dobi na primer grupa O 1,09 din več, grupa 27 pa 6,33 din več in na to še dodatek (bivši gibljivi del), kar razliko še poveča. Glede merljivih kriterijev menijo, da finančno računovodski sektor oziroma računovodstvo nima vpliva na realizacijo, na skupne stroške in na plačano realizacijo, ki so merljivi kriteriji za računovodski sektor. Menijo, da bi moral biti dodatek za stalnost enak za vse zaposlene v Železarni in ne odvisen od kategorije OD, pač pa naj bi bil odvisen od službenih let.

15.7. — RTA — REKAR — EMP — Iz mesečnega polletnega poročila je razvidno, da so storilnost povečali za 0,12 t na uro v primerjavi s prejšnjim letom. Z ozirom na težave je to zadovoljivo, saj je znano, da imajo težave zaradi dotrajanosti in zastarelih instrumentov. Seznanjeni so bili tudi s tem, da bodo do 1. septembra morali opraviti interni periodični preizkus znanja HTV predpisov. Znova predlagajo, da se pospeši izdelava (tisk) pravilnika HTV predpisov za RTA, ki ga bodo potrebovali pri delu in učenju. S predlaganim sistemom ustvarjanja in delitve osebnih dohodkov so se strinjali.

Samoupravni organi v preteklem tednu

34. seja odbora za plan in finance

Predsednik odbora dipl. inž. Janez Komel je sklical 34. sejo odbora v ponedeljek, 17. julija na kateri so pregledali izvrševanje sklepov zadnjih dveh sej in sprejeli poročilo direktorja za proizvodnjo dipl. inž. Avgusta Karbe o izvrševanju proizvodnih nalog v juniju in v prvi dekadi julija.

V zvezi s sprejetimi sklepi so člani odbora najprej poslušali informacijo direktorja proizvodnje o ukrepih za izboljševanje dela na aglomeraciji in sicer:

— z montažo novih sit naj bi se zmanjšal delež povratnega sintra,

— montira se nova tehtnica, ki jo je dobavila Libela iz Celja,

— organizirano je kontinuirano obratovanje skozi tri dni in dva dni samo v dveh izmenah s tem, da bo v sobotah in nedeljah aglomeracija obratovala manj kot doslej.

Na osnovi poročila direktorja za proizvodnjo so ugotovili, da je bila v juniju dosežena skupna proizvodnja z 92,2 %, blagovna proizvodnja s 102,3 % in odprava s 104 %. Omenjene so bile tudi večje težave, ki so spremljale junijsko proizvodnjo in sicer:

— na plavžu zaradi slabega dela aglomeracije,

— v elektro jeklarni zaradi pomanjkanja električnega toka (preklopitev v Klečah),

— v valjarni žice zaradi težav po končanem remontu,

— v elektrodnem obratu pomanjkanja surovin in zastojev na linijah za sušenje elektrod.

Po poročilu direktorja za proizvodnjo so bili v prvi dekadi julija doseženi naslednji rezultati: skupna proizvodnja s 79,8 %, blagovna proizvodnja s 63,2 % in odprava s 63,8 %. Z doseženimi rezultati niso bili zadovoljni, vzroki za take rezultate pa so predvsem:

— v povečanju medfaznih zalog, ki se bodo po predvidevanjih do konca meseca občutno zmanjšale,

— v težavah na plavžu I zaradi surovega hoda v času od 4. do 10. julija,

— v povečanih zastojih na blumingu, šteklu in valjarni 2400 zaradi okvar na žerjavih,

— v obratovanju peči štev. 1 v martinarni, ki ima manjšo kapaciteto kot ostale peči.

Člani odbora so ob tej analizi tudi ugotovili, da se vedno bolj čutijo tudi težave zaradi pomanjkanja delovne sile in povečanja odsotnosti zaradi dopustov in to predvsem v vročih obratih.

Ugotovitve...

(Nadalj. s 4. str.)

enega kroga vožnje 0,6 in 0,7 ure.

4. Kadar bo en krog trajal več kot uro, bo moral šofer v prevoznico, v rubriko opomba vpisati vzrok.

5. Zamude bodo morali pristojni obravnavati in zaradi zmanjšanja ustrezno ukrepati.

6. Šoferji bodo morali bolj vestno izpolnjevati prevoznice. Podatki vsakega kroga bodo morali biti posebej vpisani. S pavšalnim navajanjem časov, na primer ene izmene in podobno, bo treba prenehati.

7. Glede na ugotovljeno, da so časi najdaljši pri tistih naročnikih, ki imajo malo prevozov, bo v bodoče potrebno veliko večje sporazumevanje med naročniki in delovodjem cestnega prometa.

Za boljšo povezavo bodo šoferji teh vozil in delovodja cestnega prometa morali biti povezani z napravami za brezžično sporazumevanje.

8. Postopek naročanja cestnih vozil bo posebej predpisan. Obratovodstva bodo morala posebej zadolžiti in pooblastiti odgovorne za naročanje.

9. Ker je ugotovljeno, da so prevozi hitrejši, kjer jih opravljajo eni in isti stalni vozniki, bi to prakso morali posploševati.

Ko bodo pristojni in odgovorni vse navedeno upoštevali, smo prepričani, da se bo stanje izboljšalo. To pa bo koristno za ves kolektiv, saj v tem primeru lahko prihranimo približno dvajset milijonov starih dinarjev na leto.

Branko Blenkuš

Železarski globus

ITALIJA — V Trstu obratuje največja italijanska livarna kokil. Njena sedanja letna zmogljivost je 180.000 ton kokil. Do sredine leta 1973 bodo povečali njeno zmogljivost na 280.000 ton letno. Kokile, težke tudi do 40 ton odlivajo direktno iz dveh plavžev.

JAPONSKA — V železarni Kashima Works, ki pripada železarski družbi Sumitomo, je pričela obratovati največja valjarna na svetu za proizvodnjo slabov. Njena letna

proizvodna zmogljivost je 6 milij. ton slabov. Lahko valja brame težke do 40 ton in slabe dolge do 10 m in težke do 32-ton

Proizvodnja januar - junij 1972

Ob zaključku prve polovice letošnjega leta bo prav, če pregledamo, kaj smo na področju proizvodnje dosegli. V ta namen je izdelana kratka analiza proizvodnih rezultatov v posameznih obratih za obdobje januar - junij 1972.

Za boljše razumevanje situacije sta pri obravnavanju vsakega obrata dodani tabela in diagram. Tabela kaže pla-

nirano in doseženo proizvodnjo za obdobje januar - junij 1972, odstotek izpolnitve plana in v odstotkih indeks dosežene proizvodnje za šest mesecev v letih 1972 in 1971. Cele črte na diagramih predstavljajo skupno in črtkane črte blagovno proizvodnjo. Na levi strani diagrama so navedene številke za skupno in na desni za blagovno proizvodnjo.

ZELEZARNA

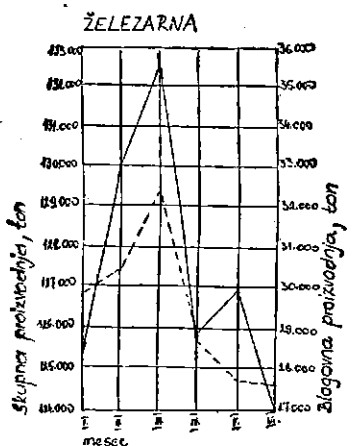
Proizvodnja	planirano jan.-junij 1	doseženo jan.-junij 2	% na plan 3	% indeks 1972/71 4
skupna	808.457	764.807	94,6	101,3
blagovna	176.620	177.023	100,2	102,6

Letošnja planirana proizvodnja naše železarnice je višja in bolj zahtevna kot smo jo v preteklem letu dosegli.

Preskrba z osnovnimi metalurškimi surovinami in gorivom, to je starim železom, grodljem, koksom in mazutom je bila v prvem polletju dobra in zato ni bilo večjih problemov. Določeno večjo težavo smo imeli z občasnim pomanjkanjem elektro energije, kar je vplivalo na izpol-

vedno obratovali tako, kot bi sicer lahko. Kljub vsem težavam pa lahko ugotovljamo, da smo v prvem polletju le dosegli določen uspeh in to ne samo pri proizvodnji, pač pa tudi pri porabi različnih pomožnih materialov ter goriva. Tu smo pri nekaterih obratih dosegli nižje številke kot so bile planirane. To je bil rezultat prizadevanja delovnega kolektiva v posameznih obratih in njihovih vodstev in to v proizvodnem, kakor tudi tehničnem sektorju.

Iz zgornje tabele vidimo, da smo v prvi polovici letošnjega leta delali slabše kot smo predvidevali s planom, vendar boljše kot v istem razdobju preteklega leta. Diagrama za skupno in blagovno proizvodnjo pa kažeta, da smo najbolje delali februarja in marca. V aprilu smo imeli težave v valjarni žice zaradi okvare na elektro motorjih proge 320 Ø in letni remont v valjarni 2400. V maju je bila proizvodnja zaradi praznikov nižja, medtem ko je bil v juniju izveden letni remont valjarne žice in imeli smo redukcijo električne energije zaradi izvedbe preklopa v Klečah.

njevanje planirane proizvodnje predvsem v elektrojeklarni. Probleme pa smo imeli z nabavo nekaterih ostalih potrošnih materialov, predvsem za elektrodo obrat in pa tudi rezervnih delov. Zato nismo

DE TALILNICE

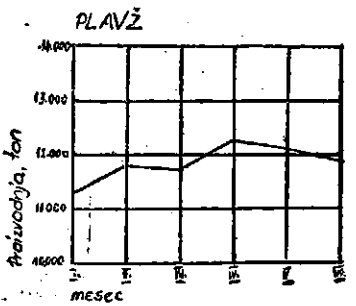
1. Plavž	1	2	3	4
Proizvodnja ton	79.560	72.231	90,8 %	111,8 %

Na plavžu smo sicer v prvem polletju dosegli višjo proizvodnjo kot v istem obdobju leta 1971, vendar istočasno nižjo kot smo planirali. Glavni vzrok za to so bile težave s katerimi smo se borili na aglomeraciji. Zato nismo bili v stanju vedno zagotoviti zadostne količine aglomerata za vsip obeh plavžev in smo morali zakladati več

surove rude. Posledice tega je bil slabši potek obratovanja. Precej časa je bil tudi v okvari mlin za apnenec in zato smo imeli slabšo kvaliteto aglomerata, ki se je takrat gibala okoli 0,7 namesto 1,0 do 1,2.

V mesecu aprilu in tudi kasneje se je situacija popravila. Prišel je obratovati mlin za apnenec in tako se je baziciteta proizvedenega aglomerata normalizirala. Popravila se je tudi proizvodnja, kar je razvidno tudi iz diagrama.

Precejšen neuspeh smo na plavžu dosegli tudi pri porabi koks. Plan predvideva porabo 725 kg/t, dosegli pa smo 809 kg/t. Vzrok je v težavah, ki sem jih navedel zgoraj.

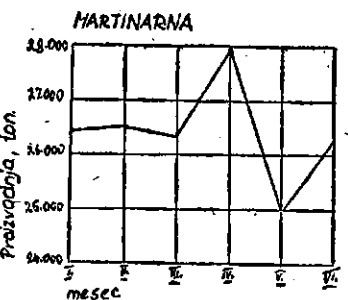

2. Martinarna	1	2	3	4
Proizvodnja ton	159.290	158.403	99,5 %	105,5 %

V nasprotju z istim obdobjem leta 1971 je imela martinarna letos zagotovljene potrebne surovine in gorivo. Zato je lahko obratovala normalno in je ob dobrem delu kolektiva bila le malenkost pod planom. Njena proizvodnja bi lahko bila še precej

magnezitne opeke iz Magnohroma, ki jo uporabljamo za obzidavo zgornjega dela peči, se je letos zelo poslabšala. Zato so bile obratovalne kampanje nekaterih SM peči krajše in Vatrostalna ni bila v stanju izvajati remonte tako, da bi bile vedno na razpolago štiri peči. Iz tega razloga smo obratovali v januarju pet dni in v marcu tri dni s tremi pečmi. V obratovanje smo morali vključiti večkrat tudi SM peč 01, ki je najmanjša in jo imamo le za skrajno rezervo. V maju je bila proizvodnja nizka zaradi remonta kisikarne.

Lep uspeh so dosegli v martinarni tudi pri porabi goriva in sicer 130,6 kg/t, medtem ko je planirana poraba 136,7 kg/t. Tudi poraba ostalih potrošnih materialov se je gibala okoli planiranih števil.

višja, če bi ne bilo občasnih težav zaradi vzdržnosti in terminov remontov SM peči. Kvaliteta magnezitne in krom

3. Elektro jeklarna	1	2	3	4
Proizvodnja ton	89.450	77.508	86,6 %	92,4 %

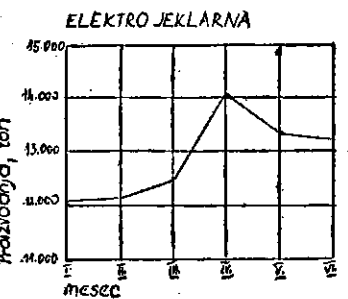
Proizvodnja v elektro jeklarni je potekala letos v prvem polletju precej slabše kot smo planirali in tudi slabše kot v letu 1971. Vzrokov za to je več.

Eden izmed važnih je bila redukcija električnega toka. Skupno ni obratovala ASEA

tudi planirani glavni remont ASEA peči, ki je trajal skupno 186 ur.

Del manjkajoče proizvodnje gre tudi na račun prevelikega števila zastojev (proizvodnih in vzdrževalnih) ter kvalitete zahtevnejšega proizvodnega asortimenta. Vendar je treba pripomniti, da so se zastoji v zadnjih treh mesecih znižali na normalno višino. To je razvidno tudi iz diagrama, ker se je proizvodnja precej popravila.

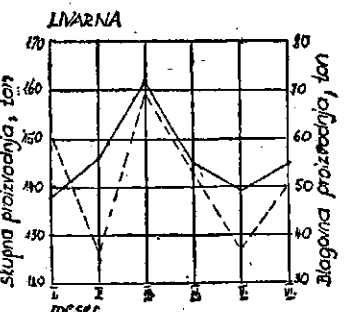
Določen uspeh smo dosegli v tem obratu pri porabi elektro energije in elektrod. Električnega toka smo porabili v prvem polletju 629 kWh na tono (planirano 650 kWh/t) in elektrod 6,19 kg/t (planirano 8,13 kg/t). Pri nizki porabi elektrod moramo upoštevati tudi to, da smo s struženjem vrnili del sicer neuporabnih elektrod ponovno v obratovanje.

peč zaradi pomanjkanja električne energije 181 ur in LE peč 250 ur.

V mesecu marcu smo imeli na LE peči daljši remont in zamenjavo dna. Poleg tega smo v tem mesecu izvedli

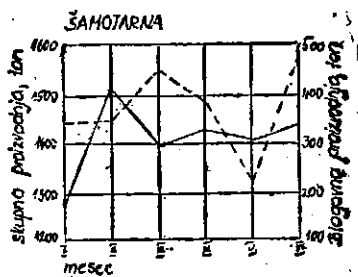
Livarna	1	2	3	4
Proizvodnja				
skupna ton	797	881	110,6 %	97,5 %
blagovna ton	300	304	101,4 %	92,4 %

Livarna je letošnjo proizvodno nalogo tako pri skupni kakor tudi blagovni proizvodnji dobro izpolnila oz. jo celo prekoračila.

Šamotarna	1	2	3	4
Proizvodnja				
skupna ton	9.970	8.443	84,7 %	93,1 %
blagovna ton	1.745	2.177	124,8 %	75,0 %

Šamotarna ima glavno nalogo, da preskrbuje martinarno in elektro jeklarno z ognjestalnim materialom. To je kljub težavam zaradi zastarelih naprav in pomanjkanja

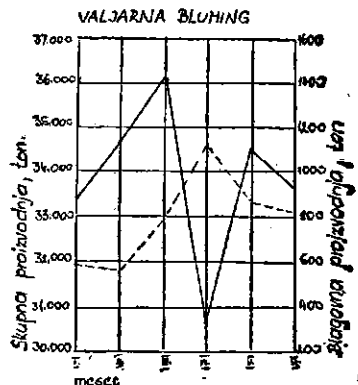

delavcev dosti dobro uspevala, čeprav pri skupni proizvodnji proizvodnih nalog ni izpolnila. Prekoračila pa jih je pri blagovni proizvodnji.

DE VALJARNA BELA

Valjarna bluming	1	2	3	4
Proizvodnja				
skupna ton	208.920			
blagovna ton	8.325			
	202.544	96,9 %	99,4 %	
	4.710	56,5 %	79,7 %	

V tem obratu smo pri skupni proizvodnji za 3,1 % pod planom. Vzrok za to je v povečanju števila zastojev. V mesecu aprilu smo imeli daljši remont, ki je trajal dva dni. V mesecu juniju pa 16 ur nismo obratovali zaradi pomanjkanja elektro energije.

je. Povečali so se tudi tehnološki zastoji zaradi menjave kvarto in duo ogrodja v času obratovanja potisne peči.

Lep uspeh smo dosegli v tem obratu z znižanjem porabe mazuta. Planirano je bilo 30 kg/t, medtem ko smo dosegli porabo 26,3 kg/t.

Pri blagovni proizvodnji nismo dosegli planirane količine zaradi pomanjkanja naročil in to predvsem za debelo pločevino.

Dopisujte v Železarja

Zaključki

Skupne seje sekretariata ZK in KO sindikata ZPSZ

Na iniciativo sekretariata ZK ZP in koordinacijskega odbora sindikata ZP, je bila, dne 30. 6. 1972 sklicana skupna seja. Namen seje je bil, da pregledamo izvrševanje sklepov o pripravah na uveljavljanje ustavnih dopolnil v ZP kot v posameznih tovarnah.

Skupni seji so prisostvovali še: generalni direktor ZPSZ Gregor Klančnik, glavni direktor železarne Jesenice mag. inž. Peter Kunc, glavni direktor železarne Štore Tugomir Voga, sekretar železarne Ravne Adi Ciglar, predstavnik direktorij ZPSZ Miha Potočnik in Andrej Cetinski.

I.

Na skupni seji smo ugotovili, da je bilo o uveljavljanju ustavnih dopolnil v ZP in tovarnah v času od 15. julija 1971 do danes vrsta posvetov, sej in razgovorov, tako političnih, samoupravnih kakor tudi strokovnih vodstev. Na teh razgovorih je bilo sprejetih več sklepov, ki konkretno obvezujejo posamezne odgovorne tovariše v ZP in tovarnah.

Ugotavlja se, da se kljub dovolj enotnim stališčem do posameznih vprašanj sklepi oziroma sprejeta stališča prepočasno uresničujejo. Skupna seja smatra, da ne moremo in ne smemo še naprej odlagati začetih nalog na področju uresničevanja ustavnih dopolnil. Vsako zavlačevanje bo imelo ne samo gospodarske, temveč tudi težke politične posledice, še posebno glede iniciative ZPSZ o povezovanju s predelovalno industrijo.

Na seji smo bili enotni, da uresničevanje ustavnih dopolnil ni le politična zahteva in obveza političnih organizacij v ZP. Uresničevanje ustavnih dopolnil je zahtevna strokovna naloga, zato upravičeno zahtevamo, da se vključijo v delo predvsem strokovni delavci v ZP in tovarnah.

II.

V ZPSZ in tovarnah je potrebno takoj aktivno pristopiti k uresničevanju naslednjih nalog:

1. Kako doseči večjo stopnjo integriranosti v ZP in kako povezovati naš skupni interes.
2. Oblikovanje TOZD v tovarnah z vsemi elementi medsebojne povezanosti — tako znotraj tovarne kot v ZPSZ.
3. Kako z večjo aktivnostjo poseči v pospeševanje procesa povezovanja slovenskega gospodarstva na področju črne metalurgije s predelovalno industrijo, trgovino in banko.

III.

Za hitrejše uresničevanje že sprejetih zaključkov je skupna seja sprejela naslednje konkretne zadolžitve:

1. Generalni direktor in glavni direktorji tovarn naj skupno s političnimi in samoupravnimi predstavniki predlagajo na prvih sejah DS ustrezne politično — strokovne odbore za uveljavljanje ustavnih dopolnil.
2. Odbori v tovarnah naj do konca septembra pripravijo konkretne predloge o ustavljanju TOZD in le-te uskladijo med tovarnami in odborom ZP.
3. Odbor pri direktoriji ZP naj delo odborov tovarn koordinira in pripravi do konca septembra predlog večje integracijske povezanosti med tovarnami oziroma TOZD na temelju samoupravnih sporazumov.
4. Odbor ZP in odbori tovarn morajo s širšo razpravo uskladi predloge do konca novembra tako, da bi v decembru o njih razpravljali in sklepali delavski sveti tovarni in ZPSZ.
5. Pri izdelavi predlogov naj bodo odbori posebno pozorni, da uveljavljanje ustavnih dopolnil ne pomeni drobljenja ZP oziroma tovarn, temveč moramo zagotoviti večjo medsebojno povezanost tako v ZP, kot izven njega.

Predsednik
KO sindikata ZPSZ:
Franc Kobentar l. r.

Sekretar ZK ZPSZ:
Sekretar
Vari Tone, l. r.

Valjarna štekel

Proizvodnja	1	2	3	4
skupna ton	61.150	52.657	86,0 %	97,6 %
blagovna ton	29.365	38.224	130,1 %	94,8 %

Na štekel valjarni nismo dosegli planirane proizvodnje zaradi zastojev. V mesecu februarju nismo obratovali 10 dni zaradi okvare na rentgenski cevi merilca debeline, v mesecu maju pa je bil izveden remont, ki je trajal tri dni. Zaradi okvar ta valjarna ni obratovala v tem mesecu skupno nekaj manj kot šest dni.

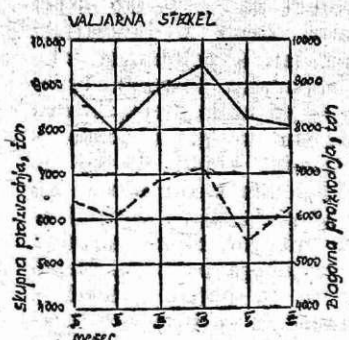
Blagovno proizvodnjo smo prekoračili zaradi forsiranja

Valjarna žice

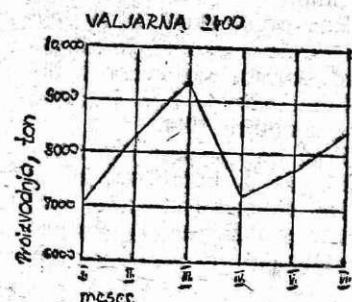
Proizvodnja	1	2	3	4
skupna ton	52.790	51.865	98,2 %	111,7 %
blagovna ton	15.820	17.752	112,2 %	157,7 %

Valjarna žice je letos izvršno začela in dosegla v mesecu januarju ter februarju proizvodnjo prek 10.000 ton. V kasnejših mesecih so se

prodaje in dobave TVT v Italijo.

Ta valjarna je bila v prvem polletju malenkost pod planom. Če ne bi imela v prvih mesecih nekaj težav zaradi zmrzovanja cevovoda za butan, predvsem v januarju in zmanjšane poprečne debeline izvaljane pločevine, bi lahko svojo planirano proizvodnjo celo prekoračila. Pomemben uspeh smo v tem obratu dosegli letos pri znižanju pločevine, ki jo proizvajamo na zalogo. Leta 1971 smo proizvedli

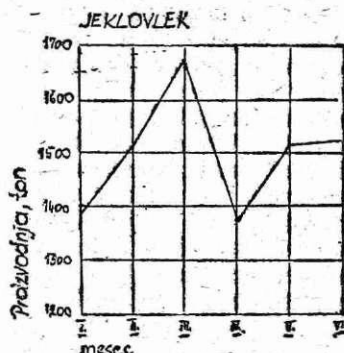

te pločevine poprečno 930 t na mesec. V letu 1972 se je ta številka znižala v prvem polletju poprečno na 515 ton. V mesecu aprilu je proizvodnja nižja zaradi letnega remonta.

Jeklovlek

Proizvodnja ton	1	2	3	4
	9.485	9.000	94,9 %	100,0 %

Vzroka, da jeklovlek v prvem polletju ni izpolnil planirane proizvodnje, sta dva. Imeli smo precej okvar na luščilnih in brusilnih strojih.

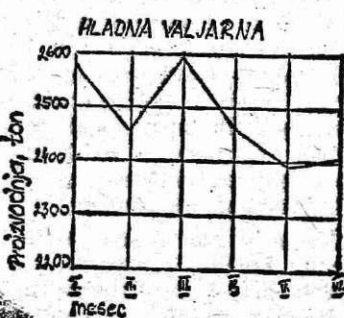

Poleg tega pa smo zaradi pomanjkanja brušenih polproizvodov imeli v prvih mesecih precej težav s pripravo vložka. To velja predvsem za mesec april. Z določenimi organizacijskimi prijemi smo ta problem v drugi polovici polletja uredili in se je potem situacija izboljšala.

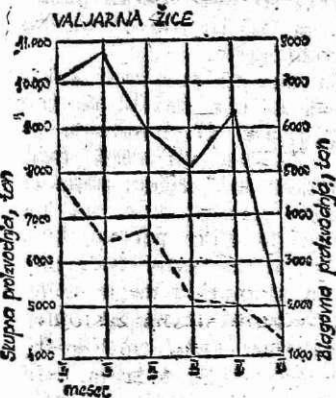
DE PREDELOVALNI OBRATI

Hladna valjarna

Proizvodnja ton	1	2	3	4
	15.200	14.912	98,1 %	108,3 %

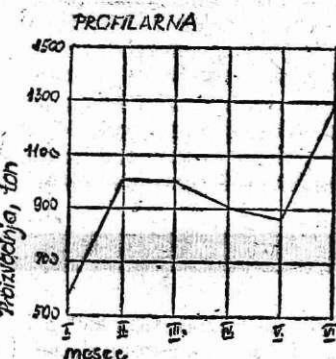

(Nadalj. na 10. str.)

Profilarna

Proizvodnja ton	1	2	3	4
	7300	5.794	79,4 %	83,2 %

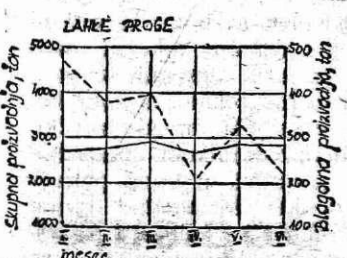

V tem obratu v prvem polletju nismo dosegli niti lanske letošnje proizvodnje, še manj manj planirane. Glavni vzrok

za to je pričetek obratovanja nove oblikovalne proge Rossi, ki se je nekoliko zavlekla in pa prestavljanje vseh treh starih strojev iz valjarne Bela v nove prostore bivše valjarne 1300. Razen tega so bile težave z vložnim materialom, ker nove Bronx škarje še niso pričele obratovati. Zato smo bili pri razrezu materiala za profilarno navezani samo na obstoječe stare škarje. Problem pa smo imeli tudi z nabavo novega orodja in z asortimentom naročil, ki je bil preveč razdrobljen ter so bile zato potrebne pogoste menjave orodja.

Lahke proge

Proizvodnja	1	2	3	4
skupna ton	16.505	17.059	103,4 %	86,2 %
blagovna ton	2.375	2.023	85,2 %	49,7 %

V tem obratu pripravljamo v glavnem samo še vložek za jeklovlek. Zato je v primerjavi z letom 1971 tako skupna kakor tudi blagovna proizvodnja znatno nižja.

DE VALJARNE JAVORNIK

Valjarna 2400	1	2	3	4
Proizvodnja ton	48.310	47.971	99,3 %	103,7 %

IVAN JAN

Pred 30-letnico kokrškega odreda

(Nadalj. s prejšnje številke)

Bataljoni in ostale vojaške enote novega odreda, so še vedno delovale razdeljene po sektorjih, kar je bilo tudi nujno. Tako so bataljoni morali delovati in odločati o vsem zelo samostojno. Strogo so uporabljali partizansko taktiko, ki se je v teh okoliščinah izoblikovala do podrobnosti. Gverilski način bojevanja so postopoma še dopolnjevali. Tako so tudi mine postale zdaj novo in pomembno orožje skoraj pri vseh akcijah, posebno pa na železnicah in ostalih komunikacijah. Pri vsakodnevni praksi, ki je iznenada začela vznemirjati sovražnika na raznih krajih, je rasel nov, drzen in sposoben kader minnerjev. Ti so bili posledje nepogrešljivi. Z majhnimi silami, a z veliko drznosti in tveganja, so dosegli občudujoče uspehe. Proti nemški in domobranski vojaški premoči so postajale mine nevarno in uspešno orožje. Vsak dan bolj demoralizirano nemško moštvo je v tej pokrajini bilo zaradi tega še bolj demoralizirano. To še posebno po atentatu na Hitlerja, ko je bil že skoraj vsak v očeh drugega nevaren vohun ali saboter.

Njihovi pomočniki domobranci, ki niso bili niti prava vojska niti civilisti, pa v svoji zapeljivosti niso hoteli ali niso mogli videti odvisnosti od svojih gospodarjev. V boju proti partizanom so jih Nemci uporabljali predvsem kot predhodnice in likvidatorje, ki so pred svojimi gospo-

darji nosili glave pred partizansko orožje. Tako je njihovo sodelovanje in prijateljstvo z Nemci kljub svojim računom, bilo obeleženo s kaj žalostnim nasprotjem.

Odred je takoj začel delovati

Brž po reorganizaciji in ureditvi enot, so le-te takoj začele delovati. Od konca avgusta in v septembru, se pravi v enem samem mesecu, so odredne enote izvršile vrsto pomembnih akcij, predvsem minerskih.

Tako je 2. minersko-sabotažna četa že 27. avgusta minirala cevovod na Javorniškem rovtu. Ta cevovod je dovajal vodo za turbino železarskih obratov na Javorniku. Ta sabotaža je občutno zavrla delo in vznemirila okupatorjevo poveljstvo.

Naslednjo sabotažo so izvršili minerci I. bataljona. Ti so 30. avgusta z miniranjem delno porušili kurilnico v Trzinu. V njej je bila tudi lokomotiva, ki je bila ob tej priložnosti poškodovana, prav tako pa tudi vodovodne instalacije. S tem je bilo moteno redno delovanje.

Tudi naslednja akcija je bila minerska. Prvega septembra so minerci I. bataljona šli na železniško progo med predor in Radovljico. Zaradi razbite proge je bil promet ustavljen za 6 ur.

Cez tri dni, to je 4. septembra, so minerci spet šli na železniško progo. Ta večer so minerci druge minersko-sabotažne čete porušili del proge med postajama Otoče in Radovljica. Mino pa je

sporožil brzovlak sam. Zaradi tega je bilo pokvarjenih tudi nekaj vagonov, promet pa je bil zaustavljen za več ur.

Osmega septembra je spet zletel v zrak del železniške proge. To pot med Lescami in Radovljico. Ta večer so bili na progi minerci I. bataljona. S to akcijo je bilo uničenih šest tračnic, promet pa spet zaustavljen za nekaj ur, kar je tedaj že dosti pomenilo.

Ena prvih akcij, ki je zelo odjeknila v okolici, je bil napad skupine skojevcev I. bataljona, kar je bilo izvršeno 8. septembra 1944.

Tega dne je šest skojevcev odšlo iz I. bataljona, ki je tedaj taboril v skalah nad Drago pri Begunjah. Po pripravljenem načrtu so se zvečer po šestih uri spustili v Žirovnico oziroma na Selo ter v gostišno Osvald. Tam je vsak dan med 18. in 19. uro večerjalo šest policistov. Od njih so hoteli dobiti predvsem orožje. Ko so se spustili iz pobočja v ravnino, jih je varovala za vsak primer težka strojnica Fiat, pri kateri je bil sam namestnik odrednega komandanta Jože Rebolj-Planinc. Oglede v gostilni je opravila Jelka Miklavžina, sekretarka Skoja, ki je s sporočilom pričakovala skupino zunaj vasi.

Policisti so ravno povečevali, ko so nenadoma vstopili trije skojevci in zahtevali od njih, naj dvignejo roke kvišku. Toda takrat so nekateri policisti že imeli v rokah avtomate. S tem se je vse začelo odvijati drugače, kakor je bilo zamišljeno.

Partizani so takoj podrli tri policiste, izmed katerih je bil eden mrtev. Nenadoma je zaropotalo iz kuhinje in zgrudil se je ranjen Franc Korošec-Dane. Dobil je dva strela v prsi in tudi v nogo ter roko je bil ranjen. V pomoč mu je priskočil Makaro in France. Odnese sta ga na cesto in naprej. Takoj nato je bil ranjen še Jože. Tako

je ostal v prostoru samo še Ivo Porenta-Vojko. Ko se je sklonil, da bi padlemu policistu odvzel orožje, so se med vratmi pojavili trije Nemci in eden izmed njih je navalil na sedemnajstletnega Vojka, da bi prijel živega. Medtem pa je Vojko uspel prazen okvir v brzostrelki zamenjati s polnim in tako je napadalca obstrelil. Tedaj sta se ga lotila preostala dva policista in ga obdelala s puškinimi kopiti. Vojko je obležal tam kakor mrtev. Ko se je prebudil, v gostilni ni bilo nikogar, razen mrtvega in ranjenega policista. Napol živ se je potem izvelel iz gostilne in se brez orožja — brzostrelko sta mu vzela policista — vrnil v bataljon.

Ranjeni Dane pa si sam ni mogel pomagati. Napol živega je, potem dobila Jelka, ki ga je reševala tako, da ga je nekaj časa celo nosila. Zaradi tveganja in požrtvovalnosti je bila potem pohvaljena pred vsem odredom.

Kljub vsemu je pri tem padel en policist, dva sta podlegla pozneje, eden pa je bil ranjen.

Ta akcija ni uspela po načrtu zato, ker so mladinci prišli malce prepozno, in sicer takrat, ko je del policistov že povečerjal in so v trenutku vstopa partizanov imeli orožje ravno v rokah. Tako ni prišlo do predvidenega presenečenja, poleg tega pa so bili v kuhinji še trije policisti, na kar tudi partizani niso računali. Zato so bili iz te skupine ranjeni kar trije, eden izmed njih huje.

Prav tisti dan je kokrški odred poslal zahodnokoroškemu odredu 45 novincev, kar je bila za majhno partizansko enoto na Koroškem izdatna pomoč.

Prav tako je tega dne kokrški odred poslal komandi vojnega področja za Gorenjsko 25 oboroženih in le 10 neoboroženih tovarišev. Tedaj je bilo namreč v teku ustanavljanje vojaških zaled-

nih poveljstev tudi na Gorenjskem.

Ze naslednji dan, to je 9. septembra — je oddelek minerske čete spet šel na progo. Med Lescami in Žirovnico jo je miniral tako, da je bila potem, ko je na mino zavozil tovorni vlak, porušena v dolžini 30 metrov. To je bila tako obsežna minerska akcija, da je bila lokomotiva močno poškodovana, ubit je bil nemški stražar, promet pa je stal več ur.

Cez nekaj dni — 13. septembra — je prišla 1. četa I. bataljona v Gornjesavsko dolino. Ta četa je napadla sovražnikovo postojanko na Dovjem. Toda med približevanjem k vasi, so partizani naleteli na nemško zasedo. Vnel se je kratek spopad zaradi česar so se partizani morali umakniti. Ko so se ponovno zbrali, so spet jurili na Nemce. Zdaj so jih vrgli s položajev in jih naglali v postojanko. Nemci so pustili tam tudi nekaj orožja, toda medtem je pripela nemška pomoč in orožja ni bilo mogoče zapleniti. Nemci so imeli enega padlega, na partizanski strani pa ni bilo izgub.

Ta dan so partizani kokrškega odreda izvršili še eno akcijo. Del II. bataljona je pri Zadragi na cesti med Kranjem in Trzinem napadel nemški tovorni avto, na katerem je bilo pet vojakov. Za njim je vozilo tudi motorno kolo. Bila pa je nenavadno gosta megla in napadalci niso mogli dobro meriti. Zato soferja obeh vozil nista bila zadeta in odpeljala sta naprej. Kljub temu pa je bilo zadetih nekaj vojakov. Vendar tudi v tej akciji ni bilo mogoče zapleniti orožja.

Naslednji dan — to je 14. 8. — je oddelek I. bataljona, ki je bil na nekajdnevnom bojnem pohodu v Gornjesavski dolini izvršil še en napad. Skupaj z minersko četo so minirali progo med postajami Dovje-Mojstrana—Hruš-

šica in ranjenar Porenta 80 in so bi ljen ves d Tan sta j ciji, sta j sku I. ba Prodele železo pr cam Žirov prog dolž Tako spet met nekaj

Domokoje preli. Ko upencev i

UROS
ZUPANCIC

VIDEL SEM JIH...

Ob 60-letnici GRS

(Nadaljevanje)

Krušljivo, rdeče kamenje se mu je lomilo pod rokami in nogami, v tegu vrvi je prečil proti truplu, padalo je v silnih skokih v globino od koder ni bilo več odmeva.

Pijan je bil, ko je Boštjan pritelovadil do votlinice. Zaplestje nesrečnika je bilo stisnjeno skozi plezalno uponko, noge in truplo je bilo povito in skrotovičeno z vrvmi v izmaljeno kepo. Boštjan sam ni vedel kaj naj počne, komaj se je le malo dotaknil trupla, so kosti in koščice popustile in se razsule kot lešniki in orehi. Zavrtelo se mu je v glavi ob pogledu na najd-

bo, globino in vertikalno. Strah, pošteno strah, ga je bilo in če ne bi čutil bližino tovarišev, bi zbežal pred žugajočo in grozečo grozo. Strah ga je bilo smrti in žalostnih ostankov najdenega trupla. Naglo je opravil posel, hotel je biti čim prej tesno ob svojih tovariših. Preperela obleka je ob najmanjšem dotiku razpadala. Okostje, kosti in koščice ter lobanjo je skrbno spravil v mrtvaško vrečo. Klemen, Jošt in drugi so imeli težko in nevarno delo predno so Boštjana in ponesrečenca spravili po izpostavljeni in krušljivi polici iz stene. Minil je dan in večer in noč so do smrti izmučeni prespa-

li v bivaku. Klemen se je resnično bal, kdo bo jutri nadaljeval akcijo iskanja in reševanja drugega, ki je verjetno visel v zanki navzdol v praznino viseče vrvi. Boštjan, Jošt in ostali so mu neradi odrekli pomoč, pa tudi sam Klemen se je odrekel nadaljnjemu iskanju in reševanju. Z žalostnimi ostanki so se reševalci vrnili v dolino, pokopati pa jih niso mogli in smeli, ker nihče ni vedel, ali so iz objema Podrte gore rešili Predraga ali Nenada.

Jesen je bila pozna in deževna, kmalu je zapadel po gorah prvi sneg. Iskanje in reševanje več dni in tednov ni bilo mogoče. Klemen je

poklical takoj, ko so se razmere v gorah umirile in uredile, še druge dobre plezalce in reševalce.

Med njimi na žalost ni bilo nikogar, ki bi se upal ob vrvi spustiti iz mesta prve najdbe v grozečo brezno. Dobro varovan na dvojnih vrveh in v zanesljivih rokah se je končno spustil v zevajoči prepad Jošt. Spodaj je naletel na prazno zanko, iz katere je verjetno zdrknilo razpadlo truplo. Prvega plezalca iz naveze Predraga in Nenada. Morda, verjetno se je truplo spodaj v steni, v kaki zajedi ali kaminu, počl zataknilo. Morda ga je padajoče kamenje že pri padcu ali odlomu zbillo še dalje do melišča. Morda so ga odplavili jesenski in pomladanski slapovi in zimski plazovi... Kje iskati in najti ponesrečenca iz vrve zanke?

Klemen, Primož, Jošt, Miha in Martin so z drugimi

pripravili varno sidrišče, pripravili so veliko konopljevih, najlon in perlon vrvi in vrvic, poleg tega pa še dvojce, troje jeklenih vrvi. Nekoga je bilo treba spustiti v globino, kamor je visela preperela in na mnogih mestih pretolčena vrv Predraga in Nenada.

Tihi pogledi so tipali in iskali, globina je bila neznana in grozeča, spodaj je dihal oduren in grozeč zrak, praznina...

Klemen ni hotel in niti ni mogel določiti nikogar, sam se je javil. Opremil se je z varnostno čelado, stotimi klini, cassinčki in svedrovčki, primopredajnikom, pomožnimi vrvicami in vsem potrebnim, kar bi utegnil nujno potrebovati v slučaju kakršnegakoli nesporazuma.

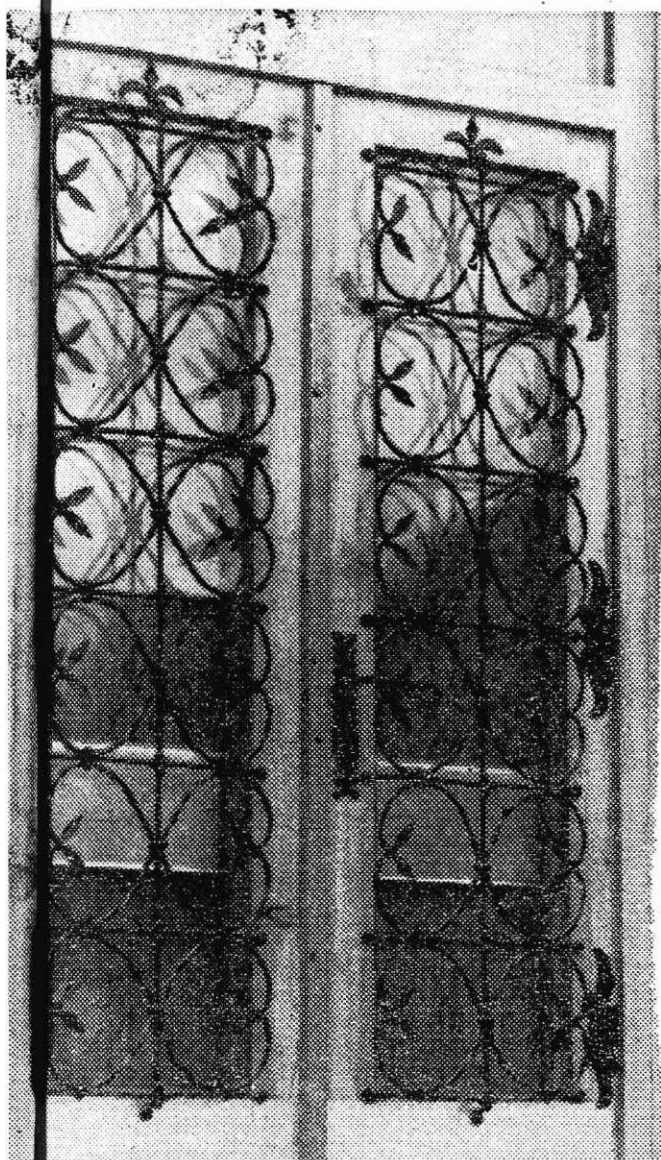
Spuščanje je potekalo organizirano in natančno. Spuščaj, spuščaj, je Klemen poveljeval iz globine. Naglo je zdrsnil mimo zanke, spodaj

pa skrb vsa b, vsa kamn tok že uabili j jekln vrvi. I stili sto m leč bilo še lišč od ste niso teta p nu. Čno je sama biti veden čuti da i dobri kah kaljen rešev jih pr vale Dvesto se ilizalo, men opil in podno. Nsi Klen naša steni. meln raz oble nahrl me na ni česa a seb je te ali iz ve zani meli kjer plaz odpla

ica. Miranje je uspelo. Oružje so 80 metrov tračnic in s je bil promet ustavljen ves dan. Tam sta bili še dve akciji, sta ju tudi izvršili kupci bataljona. Prodelek je odšel na elezo progo. Med Lesanjo žirovnico je porušil rog dolžini 30 metrov. ako spet zaustavili promet nekaj ur.

Glavnina I. bataljona pa je ta večer odšla v Tržič. Namen tega pohoda je bil, da bi iz tovarne Peko odnesli večjo količino čevljev. V Tržič so prišli tako spretno, da pri tem ni bilo nobenega streljanja. Zato je akcija uspela tako, da so iz tovarne odnesli 800 parov čevljev.

(Se nadaljuje)

omokojencev na Javorniku so v lanskem letu obnovili in retili. Kovaška dela za nova vrata je opravil član društva polencev in kovaški mojster Jernej Kobal.

a skrbno pregledoval, vsako zajedo, vsak amih tokavo. Zgoraj so : ubili prvo stometrsko klovr. Klemen so spu- ili sto metrov nižje. Da- č bilo še do stene, me- ščad steno se niso in so teta približati Kleme- 1. čno je bilo Klemenu ma biti v tej samoti, den čutil pa je dobro, a j dobrih in varnih ro- ih kaljenih in v nešteti- ševih preizkušeni reše- lce. Dvesto, tristo metrov jeližalo, končno je Kle- enopil in pristal v meleh od no. Niti Klemen zasledil ali še steni. Morda vsaj osa- elon razpadajo o krpo le nahrbtnika in opre- e. na ni hotela imeti ni- sava sebe. Ponesrečenec pe ali pozneje zdrsnil ve zanke in padel na eli, kjer so ga slapovi in azo odplavili dalje, ali ga

v letih pokrili s peskom in plazovi.

Klemen tudi pod steno ni zasledil ali našel kakršnih koli ostankov. Verjetno so jih raznesle lisice ali druge živali, kavri ali ujede, tudi orli so se povabili na gostijo...

Pri natančnem pregledu plazišča in melišča je Klemen našel raztresene ostanke človeškega trupla. Pobožno z veliko mero žalosti in sočutja je spravil vse najdene v mrtvaško vrečo. Gorski reševalci so opravili svoje delo, dali so odgovore na sto in sto vprašanj. Z žalostno tragedijo naveze Predraga in Nenada pa so se še dolgo ukvarjali ljudje iz sodne medicine in drugi, ki nikakor niso po najdenih predmetih in ostankih mogli ugotoviti — Kdo je v severni steni Podrte gore varoval. — Kdo je plezal nad njim. — Kdo je padel pod njega. **KONEC**

15

»O, mama misli na vse,« zajame Žefa moč. Mama pa stoji na pragu in kljubovalno gleda karabinjerjem v oči.

»Kaj bi radi?« Karabinjerji jo odrinejo in planejo v hišo in pretaknejo vse prostore.

»Kje imate sina?« vprašuje karabinjer, ona pa pravi, da ne razume italijansko.

»Kje imate sina?« se zadere prodanec v karabinjerski uniformi.

»Mislila sem, da ste mi prišli povedat vi. Že tri dni ga ni domov,« pravi mirno.

»Maladetto!« zakolnejo karabinjerji, a njihovo kletev zadušijo grom.

»A kdaj se vrne?« vprašuje prodanec.

»Ne vem. Otroci so danes čudno svojeglavi. Kako naj ukrotim fanta? Brez očeta je! Večkrat ostaja po nekaj dni zdoma, ne da bi mi povedal kje hodi. Nemočna ženska sem.«

Nič ni razmišljala, kaj bi rekla karabinjerjem. Besede ji prihajajo same na jezik, a izgovarja jih mirno, kakor da govori o nekom drugem in ne o sinu, ki ga ji je vzela nevihta in ga nosila v gore. In te besede, ali pa ploha, ki biča zemljo, streho, okna, vseeno kaj, božja milost ali pekel bliskov in grmenja, glavno je, da ostanejo karabinjerji čim dalj pod streho.

In res se jim nikamor ne mudi.

»Pa veste, kam hodi in kje se navadno potepa vaš sin?«

»Kako naj bi vedela?«

»V zarotniško družbo zahaja!«

»V kakšno družbo?«

»O, prav dobro veste!«

»Kaj naj bi vedela?«

TIGROVEC ŽEF

MIHA KLINAR

Žefova mama ne odgovarja z odgovori, marveč z vprašanji.

»Zarotnik je!«

»Kakšen zarotnik?«

»Prišel bo pred Tribunale speciale.«

»Kam?«

»Pred sodišče za zaščito države.«

»Sveti križ božji,« reče, ker se je zunaj zablskalo, takoj nato pa udarilo, da so se stresle šipe v oknih.

»Do pozne starosti ali celo do smrti bo lahko v ječi razmišljal, s kom se je družil. Ali pa ga čaka celo krogla ali vislice!«

»Za božjo voljo, kaj pa je storil?«

»Pusti jo! Neumna je!« zamahne neki karabinjer z roko, nato pa preklinja nevihto in vse skupaj.

Tudi druga dva (štirje so) pravita, da v takem vremenu ne bosta hodila nikamor. Napravili naj bi natančno preiskavo hiše. Morda bi našli kaj, s čimer bi lahko svoje zamujanje v tej hiši opravičili.

»Kar napravite!« si misli Žefova mati Ničesar ne bodo našli.

Zunaj pa divja nevihta.

»Naj divja! Samo da bi Žef srečno prišel čez mejo! Pomagaj mu, pomagaj, višarska mati božja!« Čudno, prav nič potrta.

Ta nevihta ne prinaša nesreče. Usoda hoče, da bo Žef srečnejši od očeta K Jožefu bo šel. Jože mu bo pomagal. Izučil se bo. Postal bo ključavničar ali kaj drugega. Postal bo srečen človek.

»A jaz?« jo za trenutek obide misel.

Da, kaj bo z njo? Bo šla za otrokom, ko se bo izučil in odrasel.

»Ne, ne!« Ko otroci odrasejo, ne potrebujejo več staršev. Svoje življenje zaživijo, kakor sva ga zaživila Franc in jaz.«

Zato bo ostala tu. Pri Francu, ki že šest let počiva na vaškem pokopališču. Pri Francu, ki so ga pobili do smrti prav ti, ki bi radi zaprli Žefka samo zato, ker je sovražil očetove morilce in sloven-

ske natiralec, in ki so mu že sedaj, petnajstletnemu fantu, namenili očetovo usodo, a je usoda hotela drugače.

»Svojo pot bo hodil. Svoboden človek bo.«

Toda brez Žefka ji bo vseeno hudo.

»Ne smem biti sebična. Ne bom sama, dokler bom lahko hodila na Francetov grob.«

Francu pripada. In Franc njej.

In Franc je rekel:

— Ne bom šel za Jožefom. Nekaj nas mora ostati na svoji zemlji, ali pa bo ta zemlja za nas umrla. Franc je umrl za svojo zemljo.

Zakaj bi bila potem drugačna kakor Franc?

Ko pride čas, jo bodo pokopali v Francov grob. Do takrat pa je treba živeti in trpeti in imeti eno samo željo, da bi Žef v deželi onstran gora našel srečo.

»In našel jo bo!« je prepričana.

Ni je strah bliska, ki je presekala njene misli...

STRELA je udarila v drevo nedaleč v strmini in za trenutek ustavila Janka in Žefa.

»Naprej!«

Ogenj, v katerega se je za trenutek razcvetelo drevo in potem v pravi povodnji z neba ugasnilo razklano v svojo smrt, ju ne sme preplašiti in ustaviti v zasoplem begu. Tudi karabinjerjev, tako sta prepričana, nevihta ne bo ustavila. Zato morata bežati, najsi je breg še tako strm, bežati, najsi ju vode, ki se zlivajo v gostih curkih na gozd in na njiju, še tako bičajo, da sta že zdavnaj premočena do kože. Pekel, v katerega se je razdivjala narava, jima ne sme zapreti poti v svobodo onkraj gora, potopljenih v črne oblake in v gosti dež, skozi katerega bežita, kakor da bi plavala z dna globokega jezera navzgor proti gladini, kjer je sonce.

Bežati, samo bežati, čeprav jima je tako, kakor da jima bo zdaj zdaj razneslo srce ali pa se jima zataknilo v grlo.

Bežati za Petrom in Filipom.

Bežati s skrbjo, ali ju bosta Filip in Peter sploh čakala in se zaradi lastne nevarnosti ne bosta prebila sama čez mejo na varno.

Brez Petra, ki pozna sleherno skrivno stezo, bi se Janko in Žef le težko prebila. Zato morata hiteti, hiteti skozi ta peklenski nalive.

»Hitreje! Hitreje!«

Vsako drevo je val, množica razbesnelih valov, ki jih trgajo bliski. Zaganjajo se v strmino, ju zalivajo z vodo. Težka premočena in namočena obleka se ju že dolgo oprijemlje in se jima neprijetno lepi na kožo.

Toda vse to bi minilo, minilo v trenutku, ko bi naletela na Petra in Filipa.

Visoko sta že. Vsaj tako mislita, da morata biti že visoko. Zdaj bi morala že naleteti na druga ubežnika. Toda zaman iščeta med gostimi nitmi dežja, ki jima neusmiljeno šiva težko obleko h koži prav do kosti. Iščeta, brišeta si oči.

»O ta dež, dež!«

Vse zaman! Petra in Filipa ni.

Pač! Tam sta! Kakor da bi zrasla nekaj metrov nad njima iz tal!

»Peter! Filip!«

»Hitro, fanta! Hitro! Kakšna nesreča!« pravi Peter in položi roko na Jankovo ramo. Samo to stori, a vsi vedo, da so Petrove misli pri Jankovem bratu Andreju.

»Da,« vzdihne Janko, toda za pogovor in ugibanje, kaj bo z Andrejem, ni časa. Vsi vedo, da fašisti Andreju ne bodo prizanesli. Morda ga bodo celo ubili. Morda že v zaporu, ne da bi prišel pred naglo sodišče, pred tribunale speciale, ki so ga fašisti pred dvema letoma, kmalu po ponesrečenem atentatu na Mussolinija, ustanovili za sojenje vsem, ki se s fašizmom niso sprijaznili.

Andrej bi ne bil ne prvi ne zadnji, ki bi ga fašisti ubili že v zaporu, domačim pa sporočili, da je aretiranec kljub vsej njihovi negi in pazljivosti umrl zaradi kake nenadne hude bolezni ali pa napravil samomor.

Proizvodnja ...

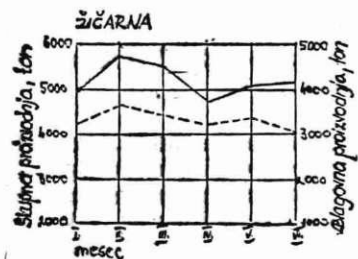
(Nadalj. s 7. str.)

Ta obrat je v prvem polletju obratoval dobro in je le 1,9 % pod planirano proizvodnjo. Vzrok, da plan ni bil dosežen je v okvari vodikar-

ne v mesecu februarju in marcu, ki je imel za posledico manjšo proizvodnjo na kontinuirni peči za dinamo trakove. Poleg tega smo imeli nekaj težav zaradi remonta Demag valjavskega stroja.

Žičarna

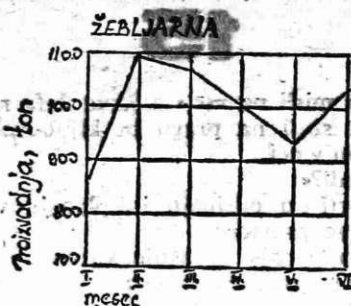
Proizvodnja	1	2	3	4
skupna ton	31.720	30.929	97,5 %	104,7 %
blagovna ton	20.890	20.161	96,5 %	98,4 %

Žičarna je obratovala kljub temu, da ni dosegla planirane proizvodnje.

Željarina

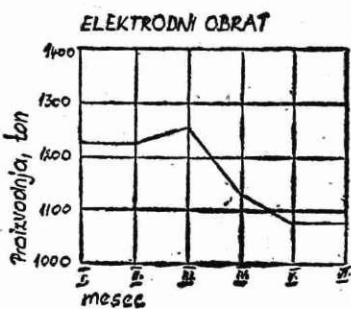
Proizvodnja ton	1	2	3	4
od tega	5.530	6.068	109,7 %	120,7 %
žebli ton	4.930	5.515	111,9 %	119,9 %
bodeča žica ton	500	500	100,0 %	116,8 %
sekanec ton	100	53	53,0 %	—

Elektrodni obrat

Proizvodnja ton	1	2	3	4
od tega	8.070	6.987	86,6 %	109,7 %
elektrode	7.320	6.514	89,0 %	108,2 %
praška	750	473	63,0 %	135,5 %

Vzroki, da ta obrat ni dosegel planirane proizvodnje, so znane težave zaradi pravočasne nabave posameznih materialov, ki jih uvažamo. Le-te nismo bili vedno v stanju pravočasno plačati. Zato

Željarina je v prvem polletju obratovala dobro in je pri proizvodnji žebeljev planirano proizvodnjo močno prekoračila, pri bodeči žici pa dosegla 100 %. Edino pri proizvodnji sekanca ni dosegla planirane količine zaradi pomanjkanja delavcev. Le-te smo morali najprej priučiti in šele potem so lahko delali na tri izmene.

smo morali večkrat spremeniti program, kar pa je imelo za posledico nižjo proizvodnjo. Poleg tega pa je bilo nekaj okvar na proizvodnih agregatih in pa v maju smo izvedli večje popravilo na Nisterhammer peči št. 1. Pri praški je vzrok sprememba asortimenta. Planirano je bilo, da bomo proizvedli pretežno del praška EP 10 in EP 20, tržišče pa je zahtevalo večje količine EP 45, kjer dosežemo bistveno manjšo storilnost. Bile pa so tudi težave zaradi okvar.

Avugst Karba, dipl. inž.

Železarski globus

MEHIKA — V južnih predelih ZDA čutijo železarske družbe vedno močnejšo konkurenco mehiških železarn. V zadnjem času velja to posebno za debelo pločevino, katero nudi predvsem mehiška družba Albos Horros po cenah, ki so 20–60 dolarjev nižje kot v železarnah v ZDA. Leta 1970 so mehiške železarne prodale v ZDA 350.000 ton svojih proizvodov, od tega 180.000 ton debele pločevine.

SOVJETSKA ZVEZA — Ob zaključku tekočega petletnega plana, to je leta 1975, računajo v sovjetskih železarnah na povečanje proizvodnje surovega jekla od 121 milij. ton (leta 1971) na 146 milij. ton. Za izpolnitev teh predvidevanj bo v tem obdobju pričelo obratovati v Sovjetski zvezi 6 plavžev, 13 kisikovih konvertorjev, 13 električnih peči in 35 raznih valjarskih ogrodi.

Uporabna spoznanja iz psihologije IV.

KAJ NAM SPLOH POKAŽEJO PSIHOLOŠKI TESTI

(Nadaljevanje s prejšnje številke)

NAJVISJI DOSEŽKI V ASTRONAVTIKI

Zadnjič smo poskušali dokazati upravičenost psiholoških testov; videli smo, da se po mnogih stranpoteh danes bolj ali manj trezno uporabljajo tako v razvitih kot v nerazvitih deželah. Seveda pa kvaliteta testiranja ni povsod enaka. Vrhunec dosežanj prizadevanj v raziskovanju človekovih psihičnih lastnosti pa vsekakor beležijo pri izboru in treningu astronautov SZ in ZDA.

SPOSOBNOSTI SO PREDPOGOJ

Človeka lahko zelo smotno opredelimo po tem, kako dobro dela, na kakšen način dela in zaradi česa dela. Njegove sposobnosti in znanje nam pokažejo, kako dobro dela; temperament in karakter nam pokažeta, na kakšen način dela; potrebe, stališča in interesi pa nam pokažejo, zaradi česa človek dela. S to razdelitvijo so nakazani postopki oz. področja, katera moramo zajeti s testi in ki jih potemtaka navadno delimo v teste sposobnosti, teste znanja in teste osebnosti.

S testi sposobnosti merimo človekove predpogoje (dispozicije) za pridobitev neke posebne spretnosti ali znanja oz. poklica. Pri tem preizkušamo sposobnosti vida, sluha in drugih čutil; ugotoviti želimo nekatere gibalne veščine in spretnosti (usklajenost gibanja rok, spretnost prstov itd.); zanimajo nas tudi višje miselne funkcije (predvsem inteligentnost, a tudi posebne miselne sposobnosti kot so spretnost v besednem izražanju, sposobnost v operiranju s števili, razumevanje mehanskih principov itd.). Vzemimo za primer dokaj značilen poklic v železarni — žerjavovodja. On potrebuje pri svojem delu ustrezen vid in sluh, spretnost rok, hitro reagiranje, poleg tega pa tudi določeno stopnjo splošne in tehnične inteligentnosti (hitro mora razumeti navodila in signale, imeti mora dobro orientacijo v prostoru, razumeti mora delovanje tehničnih in mehaničnih naprav in nazadnje mora biti splošno iznajdljiv). Vse omenjene sposobnosti še najbolj zajamemo s testiranjem, in sicer preizkusimo kandidata še pred vstopom v tečaj; ugotavljamo torej, ali ima tiste osnovne predpogoje (dispozicije), na katerih bo lahko zgradil priučene navade, spretnosti in znanja kvalificiranega žerj-

vista. Če nekaterih nujno potrebnih sposobnosti nima, je najbolje, da se mu predvideno delo odsvetuje.

TESTI ZNANJA

Testi znanja nam pokažejo, koliko se je človek naučil, kakšna je njegova usposobljenost za neko delovno mesto ali poklic. Testi znanja s svojo standardno obliko, premišljenim sestavom vprašanj in nalog in docela objektivnim vrednotenjem pomembno prekašajo največkrat zelo subjektivno ocenjevanje učiteljev ali komisij. Vendar pa njihovih prednosti kljub vsemu ne smemo precenjevati. Izkazalo se je namreč, da z uvajanjem testov znanja učiteljevih ocen ne smemo odpraviti, ampak samo dopolniti oz. kombinirati.

Glede razmer v železarni moramo reči, da precej zaostajamo s koristno uporabo testov znanja, saj bi z njimi na krátek in cenen način odkrivali lažna ali kako drugače na lahek način pridobljena spričevala oz. kvalifikacije, s katerimi prihajajo nekateri iskalci zaposlitve. Širše in sistematično pa bi jih za začetek lahko uvedli v internem profesionalnem izobraževanju.

NAJTEŽJE PODROČJE — OSEBNOST

Testi osebnosti poskušajo zajeti predvsem t. i. lastnosti temperamenta in karakterja ali prikaz celotne osebnosti. S tem posegajo na področje, ki je verjetno osebno za človeka še najbolj zanimivo, a za katerega na žalost še nimamo vsestransko zadovoljivih znanstvenih metod. Kljub temu je danes psihologom na voljo nekaj zares uporabnih preizkušenj. — Če se vrnemo na našega žerjavista, bi od osebnostnih lastnosti najbolj rabili podatke

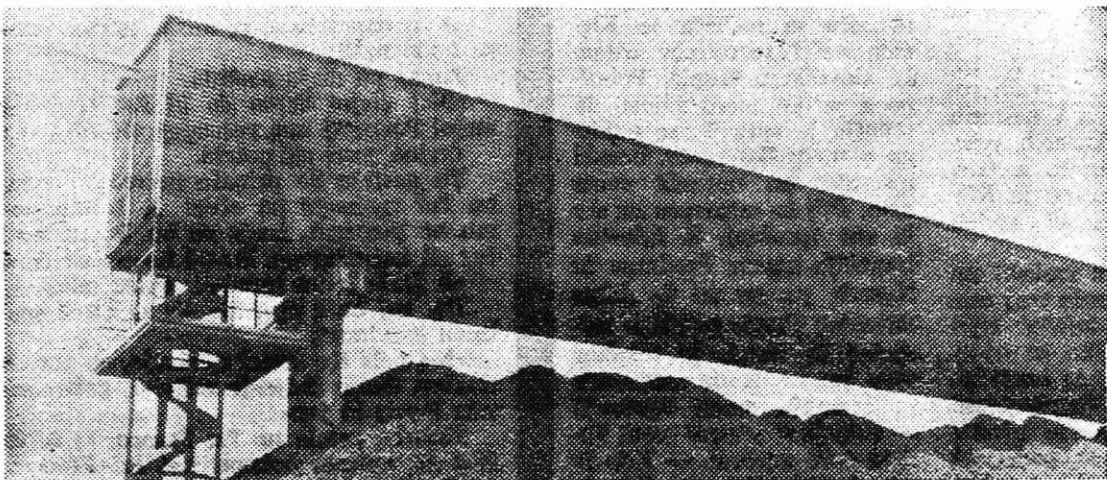
o njegovi čustveni odpornosti (žerjavovodja mora namreč ohraniti »mirno kri« tudi v kritičnih trenutkih) ter občutku odgovornosti pri delu (menda ni treba posebej poudarjati njegovo materialno odgovornost in odgovornost za varnost pri delu).

BOLJSEGA ZAENKRAT NIMAMO

Nekateri mislijo, da nastane test v uricah srečnega navdiha, ko si psiholog izmisli nekaj nalog in vprašanj, ki jih spravi na papir in ponudi ubogim reševalcem. Mogoče velja to za »časopisne« teste, ki jih kar mrgoli po raznih časopisih in revijah in ki pokažejo dobesedno vse, razen tistega, kar bi v resnici hoteli. Ravno to pa poskušajo pravi, »uradno« potrjeni znanstveni testi, vendar so plod neprimerno bolj zapletenega in dolgotrajnega postopka, največkrat delo celih inštitutov, ki leta in leta preizkušajo testne lastnosti s posebnimi matematičnimi oz. statističnimi metodami t. i. faktorjske analize.

Kaj je potemtaka s psihološkimi testi? Ugotovimo lahko, da nam nudijo dovolj veljavno in zanesljivo sliko o nekaterih človekovih sposobnostih in znanju in da so znatno manj uspešni pri odkrivanju osebnostnih lastnosti in potez (agresivnosti, odločnosti, nevrotičnosti ipd.). Čisto na kratko pa lahko odgovorimo kot tistemu, ki je vprašal, ali inteligentnostni testi zares merijo inteligentnost. Odgovor je preprost: zaenkrat so inteligentnostni testi največ, kar lahko storimo, ker enostavno boljšega načina na svetu ne poznamo. Enak ali podoben odgovor velja tudi za ostale psihološke preizkušnje.

F. Belčič, dipl. psih.

Koks — pomemben vložni material za plavže

Stališča in sklepi 7. seje konference ZKS Železarne

V juniju 1972 je komite ZK železarne Jesenice organiziral obsežno obravnavo o:

1. sedanjem gospodarskem položaju Železarne in
2. o nadaljnjem razvoju Železarne.

Na osnovi predloženih podatkov, podanih referatov in razprav na grupi za gospodarska vprašanja, seji komiteja in predsedstva sindikalnega odbora, dveh aktivih ZK in seji konference ZK železarne Jesenice, sprejemamo naslednja stališča in sklepe:

I. GOSPODARSKI POLOŽAJ ŽELEZARNE

Konferenca ugotavlja, da smo v prvem polletju zadovoljivo opravljali naloge in se približali planskim zadolžitvam oz. ciljem, ki smo si jih s planom postavili. To se vidi v blagovni proizvodnji po količini in vrednosti, kakor tudi pri doseganju dohodka in OD. Kljub zadovoljivim rezultatom pa obstaja nekaj problemov, do katerih moramo zavzeti bolj odločna stališča in jih hitreje reševati. Ti problemi so predvsem v neizpolnjevanju planskih nalog v skupni proizvodnji, v neizpolnjevanju s planom predvidenega kvalitetenega asortimenta, v nedoseganju predvidene prodajne cene, v preseganju nekaterih stroškov pri vzdrževanju in nezadovoljivem izvajanju nalog s področja tekočega vzdrževanja.

Na osnovi teh ugotovitev konferenca sprejema naslednje sklepe:

1. Naloga vseh komunistov, predvsem pa vodstev oddelkov ZK je, da organiziramo redne obravnave o planskih nalogah. Poskrbeti moramo za učinkovito izvajanje mesečnih operativnih programov v količini, asortimentu in kvaliteti ter za izvajanje ostalih proizvodno poslovnih programov, ki jih sprejemajo samoupravni organi:

- kvartalni akcijski program,
- program izboljšave delovnih pogojev,
- program za deblokado,

kakor tudi drugih programov, kot je uveljavljanje ustavnih dopolnil, stanovanjske problematike in drugo. Naša prizadevanja morajo biti v tem, da se vsak delavec na svojem delovnem mestu zaveda pomembnosti opravljanja svojih nalog. Od vodij in organizatorjev dela pa moramo zahtevati še večjo disciplino pri izvajanju naštetih nalog in ažurnost v pripravah za nemoten potek proizvodnje.

2. Ob različnih akcijah, ki jih povzemajo posamezna podjetja za stabilizacijo, bomo v Železarni svoj delež doprinesli ne samo z izvajanjem naštetih nalog v predhodnem sklepu, temveč tudi s tem, če odpravimo površen odnos do zahtev naših kupcev s tem, da se bomo držali dogovorjenih rokov, kvaliteten normativov in če bomo odpravili zamenjave materialov pri odpravi. Ta prizadevanja moramo še posebej poudariti v letošnjem letu, ki je proglašeno za leto kakovosti. Izvajanje teh nalog pa zahteva zaostritev osebne odgovornosti, ki jo moramo preverjati konkretno na delovnem mestu. Komunisti moramo zahtevati, da tiste, ki se neodgovorno vedejo do svojih nalog s tem, da neprizadeto — mehansko opravljajo svoje naloge, odstranimo od takega delovnega mesta, na katerem ima njegovo obnašanje negativne posledice. Pri tej zahtevi ne smemo biti popustljivi, ne do krivcev in ne do odgovornih, ki morajo postopati tako, da preprečijo napake.

3. Ugotavljamo, da so remontni dobro pripravljeni in izvedeni, da pa tekoče vzdrževanje ne izvajamo zadovoljivo in pravočasno. Vzrokov za to je več, ki so več ali manj znani. Veliko je tudi pripomb na obstoječo organizacijo vzdrževanja. Zato je potrebno še naprej razpravljati o problemih vzdrževanja, sistematično zbirati pripombe in zahtevati njih obravnavo na pristojnem mestu. Komunisti si moramo prizadevati, da v razpravi o vzdrževanju izhajamo iz objektivnih pogojev in da jo kanaliziramo v napore za izboljšanje stanja. Nasprotovati moramo površnim razpravam brez realnih podatkov, ker to vodi k splošnim obtožbam, ki ponavadi povzročajo poslabšanje stanja in trenja med vzdrževalci in proizvajalci.

4. Stroški proizvodnje so v glavnem na planskih predvidevanjih, razen materialnih stroškov vzdrževanja, ki so precej nad planom. Takšno stanje, je poleg posledice vpliva inflacije stroškov, lahko tudi posledica premalo odgovornega odnosa do proizvodnih naprav

in do trošenja rezervnih delov ter drugega materiala pri vzdrževanju.

Konferenca nalaga komunistom, predvsem pa vodstvom oddelkov ZK, da prek organov upravljanja zahtevajo redno obravnavanje stroškov po posameznih pozicijah in stroškovnih mestih. Namen razprave naj bo sprejemanje konkretnih sklepov za nadzor nad vse vrste potrošnje oz. stroškov.

5. Komunisti smo seznanjeni s finančnimi problemi in z likvidnostjo Železarne. Pri tem ugotavljamo, da so prizadevanja vodstva podjetja pravilna in pričakujemo, da bodo ukrepi za stabilizacijo tudi pripomogli k likvidnosti naše železarne. Zato podpiramo način in ukrepe, s katerimi si vodstvo in samoupravni organi podjetja prizadevajo odpraviti nelikvidnost. Od posameznikov v podjetju pa zahtevamo, da dosledno in z največjo odgovornostjo izvajajo naloge in obveze, ki jih nalaga poseben program za odpravo blokade, ker le tako bomo dosegli zadovoljivo likvidnost, omogočili normalno poslovanje podjetja in izplačevanje osebnega dohodka.

II. NADALJNI RAZVOJ ŽELEZARNE JESENICE

Uvodoma omenjena razprava po tem vprašanju, je bila začetek obsežne razprave s celotnim kolektivom, s katero nameravamo podrobno seznaniti vse člane o perspektivnem razvoju železarne in ZPSŽ v sklopu gospodarskega razvoja občine, gorenjske regije, kakor tudi celotnega gospodarstva Slovenije in Jugoslavije. Namen razprave je, pritegnitev vseh prizadetih k tvornemu soodločanju o tako pomembnih vprašanjih, kot je nadaljnja politika razvoja in proizvodne usmeritve Železarne ter skladno s tem odločanje o posameznih investicijah. Komunisti si bomo prizadevali, da bodo odločitve o razvoju Železarne zavestne odločitve vseh zaposlenih, ker le tako bomo prevzeli nase celotno breme le-teh in utrdili svojo pripadnost kolektivu. Da bi realizirali to stališče, konferenca sprejema naslednje sklepe:

1. V celoti podpiramo predvideno smer perspektivnega razvoja Železarne, ki nakazuje prehod proizvodnje iz čisto metalurške smeri v kovinsko predelovalno področje. Pri tem še posebej podpiramo prizadevanja samoupravnih organov in vodstva podjetja za tako smelo preorientacijo, ki lomi več kot stoletno tradicijo železarstva na Jesenicah, z namenom, da z bolj donosno in učinkovito proizvodnjo izboljša ekonomski položaj železarjev in na ta način vpliva tudi na preoblikovanje celotnega okolja.

2. Poudarjamo, da se nakazan razvoj Železarne v celoti vključuje v koncept gorenjske regije, ki ima, z ozirom na visok nivo družbenega produkta, veliko večje zahteve pri razvojnih odločitvah posameznih tovarn, tako glede produktivnosti, vključevanje v medsebojno delitev dela in do dela kot takega. Prepričani smo, da bo realizacija nakazanega razvoja Železarne ustvarila materialno osnovo za bolj pospešeno usmeritev razvoja terciarnega in kvartalnega sektorja v naši občini oz. v gorenjski regiji.

3. Strinjamo se s predlaganim zaporedjem investicijskih naložb. Poudarjamo pa, da je imperativ uresničitve razvoja Železarne izgradnja hladne valjarne, s katero ne bi smeli več odlašati. Zato apeliramo na vse pristojne dejavnike izven Železarne, da podprejo naše upravičene zahteve za pomoč pri dodelitvi manjkajočega dela sredstev za izgradnjo hladne valjarne.

4. Poleg predloženega programa razvoja proizvodnih sredstev, se strinjamo tudi s programom kadrov in programom izgradnje stanovanj in drugih potreb družbenega standarda z zahtevo, da tudi za ta del investicij, skupaj z občinskimi dejavniki, izdelamo dolgoročni program.

5. Sekretariatu konference ZK železarne Jesenice nalagamo, da organizira razpravo o gradivu perspektivnega razvoja Železarne, da jo spremlja in občasno poroča na sejih konference ZK. Material za razpravo je v zapisnikih seji komiteja in aktivov ZK ter materialih, ki jih je posredovalo vodstvo podjetja.

6. Konferenca zadolžuje komite, da v jesenskem času organizira sejo konference po vprašanju integracijskih procesov Železarne z ostalimi železarnami v Sloveniji in s predelovalno industrijo.

Konferenca ZK
Železarne Jesenice

O družbeni denarni pomoči

V ponedeljek 17. julija je bila seja sveta za zdravstvo, socialno varstvo, varstvo družine ter varstvo invalidov in borcev NOV pri skupščini občine Jesenice. Navzoči člani so najprej razpravljali o predlogu odloka o družbeni denarni pomoči. V razpravi je namreč predlog družbenega dogovora o izhodiščih za politiko in financiranje družbenih denarnih pomoči, o njem so pravtako razpravljali na omenjeni seji, katerega bodo predvidoma podpisali izvršni svet skupščine SR Slovenije, skupnost slovenskih občin, republiška konferenca SZDL, Rdeči križ Slovenije, republiška skupnost otroškega varstva, skupnost občinskih služb socialnega varstva ter skupščine občin Slovenije.

Zaradi dogovora, pa tudi zato, ker je bil prejšnji odlok že zastarel, je bilo nujno pripraviti nov odlok. Skupščina občine Jesenice namreč zagotavlja vsako leto v proračunu tudi denar za družbeno pomoč za preživljanje nepreskrbljenih in za delo nesposobnih občanov. Oblike pomoči so pomoč v denarju, zavodsko varstvo odraslih, varstvo otrok ter domača nega bolnikov in plačevanje stroškov zdravljenja, zdravstvenih storitev ter zdravstvenih pripomočkov in clajšave kmetom pri plačevanju zdravstvenih storitev. Navzoči niso imeli bistvenih pripomb, o predlogu pa bosta dokončno sklepala oba zbora skupščine občine.

Na ponedeljkovi seji so razpravljali še o nekaterih drugih zadevah. Tako so se odločili za sofinanciranje mladinskega sprejemališča za begovce v Ljubljani. To so mladi, ki uidejo od doma, se potepajo iz kraja v kraj in največkrat želijo uiti prek meje. Problem begovcev je tudi v naši občini glede na bližnjo mejo velik, zlasti otrok iz drugih občin in republik. Ker so se odločili za sofinanciranje sprejemališča v Ljubljani, bodo tam v bodoče sprejemali tudi otroke, ki jih dobijo v naši občini.

Na seji pa so sklenili tudi imenovati komisijo, ki bo odločala o denarnih pomočeh otrokom iz socialno ogroženih kmečkih družin. Izvršni odbor republiške skupnosti otroškega varstva je namreč sklenil, da bi z letošnjim letom začeli podeljevati tako pomoč. Sredstva namenja republiška skupnost, medtem ko naj bi glede na priporočilo nekaj sredstev za to namenile tudi občinske skupščine. Po kriterijih tako pomoč lahko dobijo otroci do 15 let starosti pod pogojem, da je dohodek od kmetijstva glavni vir dohodka družine.

Učni uspeh in svobodne dejavnosti na osnovni šoli Prežihov Voranc

V šolskem letu 1971/72 je obiskovalo osnovno šolo Prežihov Voranc na Jesenicah 771 otrok, in sicer v 23 oddelkih na matični šoli in v 2 oddelkih na podružnični šoli na Hrušici. Organizirana sta bila tudi dva oddelka podaljšanega bivanja na šoli in dva oddelka male šole, ki jo je obiskovalo 48 predšolskih otrok.

V letošnjem šolskem letu je 110 otrok obiskovalo prvi razred. Od tega je izdelalo 107 otrok ali 97,27 %. Od 88 učencev, ki so obiskovali drugi razred, je izdelalo kar 87 učencev ali 98,86 %, torej razreda ni izdelal le en učenec, 4 učenci pa so napredovali v tretji razred po 39. členu Zoš. V tretjih razredih, kjer je bilo 103 učencev je izdelal 101 učenec ali 98,06 %, 2 učenca pa razreda nista izdelala. Od 93 otrok iz četrtih razredov je izdelalo razred 90 otrok ali 96,77 %, trije razreda niso izdelali, 6 učencev pa bo napredovalo po členu. Od 1.—4. razreda je bilo torej skupaj 394 otrok, od teh je izdelalo 385 otrok ali 97,72 % kar je le za 4 desetinke odstotka slabše od lanskega leta.

V višjih razredih pa je bil uspeh nekoliko slabši, kot v nižjih, v 5. razredih je od 97 učencev izdelalo 80 učencev ali 82,47 %. Ni izdelalo 17 učencev, od teh pa imajo 13 učencev pravico do poprav-

nega izpita. Od 103 učencev, ki so obiskovali 6. razred je izdelalo 89 učencev, ali 86,41 %, ni izdelalo 14 učencev, vsi ti, pa imajo pravico do popravnega izpita. V 7. razredih je od 87 učencev izdelalo 72 učencev ali 82,76 %, 14 učencev razreda ni izdelalo, eden je bil neocenjen, 10 učencev pa imajo pravico opravljati popravne izpite. Osmo razrede je obiskovalo 90 otrok, izdelalo jih je 68 ali 75,56 %. Ni izdelalo 22 učencev ali 24,44 %, vsi ti pa imajo pravico do popravnega izpita. V višjih razredih je bilo torej skupaj 377 učencev, od tega je izdelalo 309 učencev, ali 81,96 %, kar je za 0,41 % slabše od lanskega leta. Odstotek vseh uspešnih učencev je torej 90,01 %, lansko leto pa je bil nekoliko boljši — 90,22 %. Uspeh je torej le za 2 desetinke odstotka slabši od lanskega leta. Pričakujemo, da se bo po dopolnilnem pouku za učence, ki imajo popravne izpite, ki se bo pričel 18. avgusta in bo trajal do vključno 24. avgusta in po popravni izpiti, uspeh bistveno izboljšal in da bo na koncu odstotek uspešnih otrok nekje med 95 in 96 %.

V letošnjem šolskem letu je na šoli delovalo nekaj zelo uspešnih svobodnih dejavnosti, ki so vključevale veliko število učencev. Kljub pomanjkanju prostora in fi-

nančnih sredstev so te svobodne dejavnosti nudile učencem mnogo razvedrila in smotrnega izkoriščanja prostega časa. Naj naštejemo najbolj uspešne:

Pevski zbor: na šoli sta delovala dva pevska zbora, mladinski in pionirski, ter Orffov orkester. Le-ti so skupaj z gimnazijskim pevskim zborom priredili v počastitev 80. letnice maršala Tita samostojen koncert. Orffov orkester je sodeloval tudi na ljubljanski TV — v oddaji Veseli tobogan, medtem ko je program mladinskega pevskega zbora v celoti posnela RTV Ljubljana. Zbori in orkester so sodelovali tudi na vseh šolskih proslavah in nekaterih drugih prireditvah. Med drugimi so imeli v Karlovcu tudi samostojen koncert.

Tehnične dejavnosti: Učenci višjih razredov so sodelovali v foto krožku, brodarstvem in letalsko-modelarskem krožku. Na občinskem tekmovanju so brodarji dosegli 1., 2. in 3. mesto,

Likovni krožek: Učenci višjih razredov so se sestajali enkrat tedensko. Sodelovali so na raznih mladinskih razstavah in prejeli nekaj priznanj. Ustvarjali so največ v tehniki mavca in ilovice. V šolski zgradbi so stalno razstavljali svoja dela.

Klub OZN: V tem klubu je bilo včlanjenih 15 učencev iz višjih razredov. Na svojih sestankih so obravnavali razna dogajanja v svetu, največ časa pa so posvetili pomenu Organizacije združenih narodov, njeni zgodovini in vlogi naše države v OZN.

Šolsko športno društvo: ŠSD vključuje učence višjih razredov in dela v številnih sekcijah. V septembru letošnjega leta bo preteklo že 10 let od ustanovitve ŠSD. Šolsko športno društvo organizira razna medrazredna in šolska tekmovanja, sodeluje pa tudi na raznih občinskih in področnih tekmovanjih. Delo ŠSD bi bilo lahko še mnogo bolj aktivno in uspešno, če bi šola imela na razpolago svojo telovadnico. Nevzdržna je namreč situacija, da je za 1500 otrok na razpolago samo ena telovadnica, ki je zaradi tega skoraj od jutra do večera zasedena za redni pouk.

Za učence 7. razredov je šola organizirala tečaj prve pomoči. Ti učenci so se udeležili tekmovanja ekip civilne zaščite v občini in izven konkurence dosegli zelo dobre rezultate, saj so dosegli 3. 5. in 11. mesto med ekipami, med katerimi so sodelovali predvsem odrasli.

V prometnem krožku je bilo vključenih 26 učencev. Na občinskem prvenstvu je starejša ekipa dosegla tretje mesto, med posamezniki v ocenjevalni vožnji pa je naš učenec dosegel prvo mesto. Mlajša ekipa je bila peta, med posamezniki pa je bil

naš predstavnik drugi. Ekipa obeh jeseniških osnovnih šol pa je sodelovala na republiškem zboru mladih prometnikov v Murski Soboti, kjer so dosegli zadovoljiv uspeh.

Tekmovanje za bralne značke ima na šoli že dolgoletno tradicijo. Za Finžgarjevo bralno značko je tekmovalo 235 učencev, 151 učencev pa se potegovalo za Cicibanovo bralno značko.

V letošnjem šolskem letu pa je bilo na šoli prvič organizirano tekmovanje mladih matematikov. Udeležilo se ga je okrog 180 učencev. Prav tako so bili uspešni mladi anglisti naše šole. Po zmagi na

šolskem tekmovanju sta se dve učenki naše šole udeležili področnega tekmovanja, ter se na podlagi odličnih rezultatov uvrstili tudi na republiško tekmovanje, kjer sta tudi dosegli zelo dobre rezultate.

V okviru raznih proslav je na šoli deloval tudi dramski krožek, ki je pripravljala program na razne šolske proslave, nastopili pa so tudi pri snemanju TV oddaje Veseli tobogan, pri sprejemu Titove štafete in pri sprejemu pionirjev v mladinsko organizacijo na proslavi na Pristavi.

—rž—

Partizansko srečanje v Bohinju

Pod skalco v Bohinju je bila v nedeljo proslava Prešernove brigade in jeseniško-bohinjskega odreda. Poleg bivših borcev in njihovih svojcev se je udeležilo proslave tudi mnogo gostov, med katerimi sta bila tudi član federacije Miha Marinko in generalpolkovnik Stane Potočar-Lazar. Vseh udeležencev je bilo daleč nad 2000.

Točno ob 10. uri je zaigrala godba na pihala DPD Svobode Lesce državno himno, nakar je predsednik občinskega odbora ZZZB NOV Radovljica Janez Strgovšek otvoril proslavo ter pozdravil številne udeležence. Posebna delegacija, v kateri je bil tudi Roman Stana z Jesenic, je ponesla venec k spomeniku NOB v Bohinjsko Bistrico. Pred mikrofonom je stopil prvi komandant Prešernove brigade Ivan Javor-Igor, ki je imel slavnostni govor. Govoril je o zaslugah, ki sta jih imela Prešernova brigada in jeseniško-bohinjski odred za osvoboditev domovine. Omenil je nevarnost, v katero so padle družine, katerih možje in fantje so odhajali v partizane. Spomnil se je padlih borcev, ki so dali življenja za svobodo slovenskega in jugoslovanskega naroda. Spomnil se je onih, ki so umirali v koncentracijskih taboriščih, pa tudi tistih, ki so bili izseljeni v Srbijo. Zgodovinsko pomembni govor je zaključil z obsojanjem šovinističnega in protisocialističnega gibanja v državi, s katerega organizatorji se postopa preveč v rokavicah.

Slavnostnemu govoru je sledil skrbno izbran kulturni program, ki ga je pričel Jeklar, pevski zbor jeseniških železarjev s puntarsko pesmijo Le vkup, le vkup, uboga gmajna, kateri je sledila partizanska pesem Na juriš. Vrstile so se recitacije in ko- račnice v izvedbi leščanske

godbe na pihala ter nastop okteta vojne pošte iz Tolmina, katerega vodja je vojak Uroš Lajovec. Osem slovenskih vojakov, ki so zapeli Hej brigade, Jutri gremo v napad in Pesem XIV. divizije, je bilo deležnih zasluženega priznanja. Kulturni program je zaključil Jeklar z Jesenic, v katerem je nastopal kot solist Jeseničan Jaka Jeraša, član ljubljanske opere, s partizanskima pesmima Partizani pojo in Bazovica.

Brzobjavko predsedniku Titu, katere vsebine so sprejeli udeleženci proslave z dolgotrajnim ploskanjem, je prebral Radovljčan Rozman, godba na pihala pa je še zaigrala himno »Narodni heroj«.

Izbranemu in kvalitetno izvajanemu kulturnemu programu je sledilo tovariško srečanje, kjer je za razvedrilo in ples poskrbel plesni ansambel, ki so ga sestavljali godbeniki-vojaki, ter vojaški kotli z golažem ali pasuljem, kar so dobili udeleženci proslave brezplačno. Prijetno razpoloženje ob petju partizanskih pesmi, plesu bivših borcev in bork, predvsem pa ob obujanju spominov na težke čase, je trajalo do poznega popoldneva. Ker je bilo vreme naklonjeno, so se pomikale kolone avtobusov, vojaških kamionov in osebnih avtomobilov šele proti večeru z dobro razpoloženimi udeleženci zelo uspele proslave proti domu.

Dopisujte v Železarja

Gasilska slovesnost v Kranjski gori

V počastitev 80 letnice obstoja gasilskega društva Kranjska gora, je bila v soboto, 15. 7. dopoldne, kljub dežju, zelo uspešna sektorska vaja, pri Merteljnovi visokogorski domačiji v Srednjem vrhu. Osrednja prireditev ob tem jubileju pa je bila v nedeljo, 16. 7. popoldan pred gasilskim domom v Kranjski gori. Na tej svečanosti katere se je udeležilo okrog 1000 domačinov, gostov in članov skoraj vseh gasilskih društev jeseniške občine, je govoril Alojz Kosmač, predsednik prostovoljnega gasilskega društva tega kraja.

Navzoče je pozdravil in izrekel posebno pohvalo društvu jubilaru VALENTIN KEJŽAR, predsednik občinske gasilske zveze, ki je na zastavo pripel gasilsko odlikovanje I. stopnje, ki ga je društvo prejelo ob tej pomembni obletnici. Poleg tega je izročil 13 gasilcem tega društva priznanja za dolgoletno službovanje.

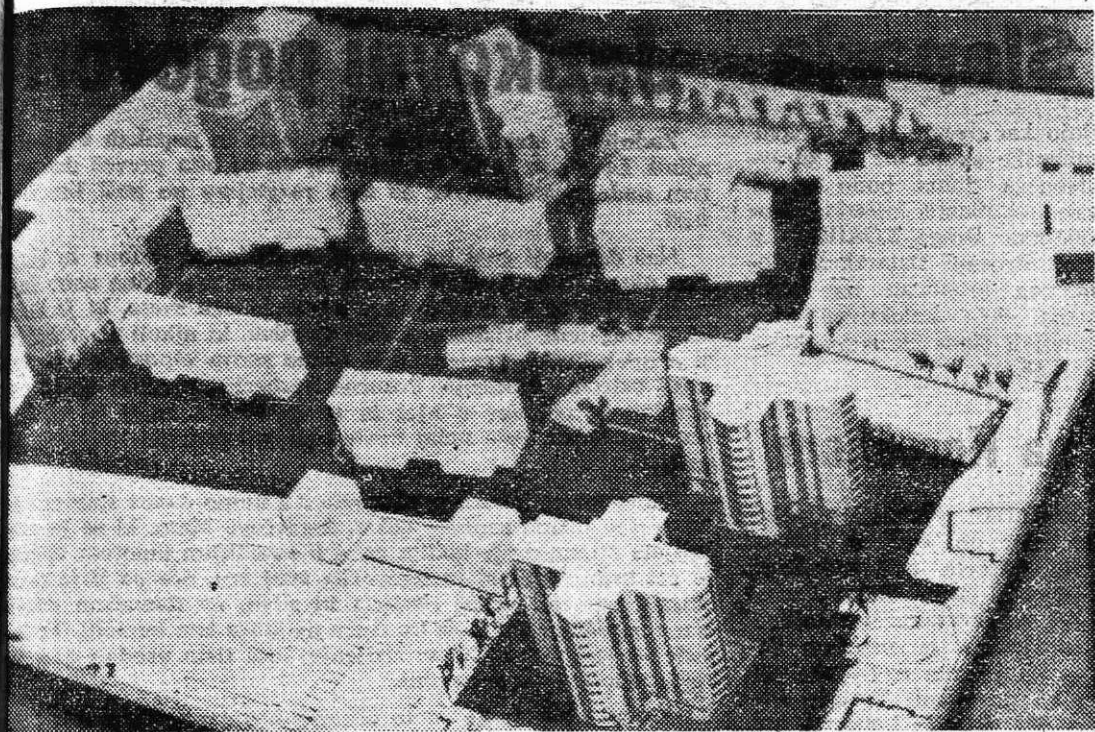
Glede na to, da je bila to leto na področju jeseniške občine največja gasilska slovesnost, je ob tej priliki Valentin Kejžar podelil Fran-

Franci Bahun, je prejel visoko gasilsko odlikovanje

cu Bahunu, poveljniku poklicne gasilske in reševalne čete Železarne čin in naziv, višji gasilski častnik I. stopnje ter visoko odlikovanje za gasilske zasluge — gasilske zveze Jugoslavije II. stopnje. Za tem je bila skozi naselje gasilska parada, kjer je sodelovala tudi folklorna skupina iz Podkorena in godba na pihala s Hrušice.

B.

Na Plavžu povečati gostoto prebivalstva

Na Jesenicah primanjkuje prostora za gradnjo večjih stanovanjskih poslopij. Ko bodo prihodnje leto za gimnazijo končali peto stolpnico, bodo začeli z gradnjo na prostoru od knjižarne do zgradbe, v kateri je prodajalna Alpina. Razumljivo pa bodo morali predhodno odstraniti nekaj starih in starejših zgradb. Ko bo predvidoma v treh letih ta prostor zazidan, bodo nadaljevali drugje. Na pobudo skupščine občine in Stanovanjskega podjetja Jesenice, je zato projektivna skupina SGP Sava v sodelovanju s projektivnimi organizacijama Slovenija-projekt in Emona-projekt, pripravila načrt za gostejšo zazidavo zemljišča na spodnjem Plavžu. Maketo s predvideno zazidavo, z ustreznimi dokumentacijo so prejšnji teden že razgrnili v avli Sob Jesenice na vpogled vsem prebivalcem. (Slika zgoraj)

V knjigi za mnjenja občanov zaenkrat še ni pripomb. V tem zazidalnem načrtu je predvideno, da bodo na prostoru med starim pokopališčem, kurilniško ulico in železnico, postavili tri členjene stolpnice, v katerih bo 236 stanovanj. Razumljivo, da bo treba zato podreti približno okoli 30 boksov garaž, ki so bile zgrajene pred približno desetimi leti.

Nove stanovanjske zgradbe bodo od železnice oddaljene v predpisanem varovalnem pasu, od tirov pa jih bo ločila 230 m dolga živa meja. S temi stanovanjskimi zgradbami bomo na Jesenicah pridobili 20.160 m² bruto etažne površine. Okrog stavb bo 4760 m² zelenic z okrasnim grmičevjem in 3650 asfaltiranih površin. Po dozidavi teh stavb se bo gostota na tem območju povečala od 125 na 450 prebivalcev na hektar, kar je nekako zgornja evropska meja.

Namesto sedanjih garaž bodo postavili tri vrste tripleks garaž, kjer bo prostora za 210 vozil.

Predvidevajo, da bi se s to prvo etapo gradnje pričelo nekako v štirih letih. V naslednji, ki bi bila na vrsti nekako čez osem let, pa bi se zahodno od Kurilniške ulice za Ulčarjem do ceste

Cirila Tavčarja in zahodno v začetku ceste v Planino pod Golico, postavile tri križne stolpnice s približno po 100 stanovanji. Pri tem bo razumljivo predhodno potrebno štiri eno in dvostanovanjske zasebne hiše ter eno gospodarsko poslopje. S tem pa bo ta del Plavža dokončno zazidan in tudi ustrezno urejen.

Zelo uspel piknik gobarske družine

V nedeljo ob 10. uri dopoldne je gobarska družina Jesenice pripravila na plesni plošči ob gasilskem domu v Planini pod Golico, gobarski piknik. Ob tej priliki nam je blagajnik Anton Debevc povedal, da šteje družina 50 članov, njen predsednik je Slavko Kosel, tajnik in duža družine pa prof. Anton Korenc.

Gobarski piknik je bil zelo zanimiv. V petek in soboto so gobarji nabrali precej gob. Te so njihove žene v nedeljo zjutraj očistile in na prostem skuhale gobjo juho ter golaž, kar so prodajali po 3 din porcijo.

V nedeljo zjutraj je šlo šest članov družine čez Hru-

ščansko planino, Plavški rovt, Ukovo in Sedem grabnov, ki so med potjo nabrali veliko gob raznih vrst. Te so na prireditvenem prostoru dobri poznavalci gob, od domače družine prof. biolog Anton Korenc, od gobarske družine iz Ljubljane pa prof. biolog Dušan Vrščaj, Ivan Stančič in Bogdan Tratnik prebrali, jih sortirali, razstavili ter pred vsako vrsto napisali ime gobe. To so napravili za to, da so se člani družine pa tudi drugi številni obiskovalci te zanimive prireditve seznanili z užitnimi pa tudi neužitnimi gobami.

B.

Popravek — opravičilo in samokritika

Ob tem, da smo se v našem glasilu, že nekajkrat zavzemali za spoštovanje dvojezičnih napisov na dvojezičnem ozemlju avstrijske Koroške oziroma z uporabo slovenskega in nemškega imena, smo v zadnjih dveh številkah Železarja tudi sami prezrli to načelo. Avtorja člankov sta navedla le nemško ime, mi pa smo pri korekturi to spregledali. S tem ko to napako popravljamo, se tudi opravičujemo bralcem.

V 27. številki Železarja smo na zadnji strani objavili sestavek: Izlet Planinskega društva Jesenice. Med drugim pisec ob koncu sestavka omenja, da so se ustavili v Hermangoru, mi pa bi morali dodati še lepo slovensko ime SMOHOR.

Podobno se je zgodilo v 28. številki v sestavku: Nastopi in koncerti pihalnega orkestra na 14. strani, v katerem dopisnik navaja, da bo pihalni orkester gost občine Finkenstein, izpadlo pa je še slovensko ime BEKŠTAJN. Pri spoštovanju tega načela bi morali tudi ob Baškem jezeru dodati še nemško ime FAAKER SEE.

Uredništvo Železarja

Novice iz radovljiske občine

V spomin na 17. julij 1941, ko so blejski mladinci izvedli veliko napisno akcijo zoper okupatorja, praznujejo občani Bleda svoj krajevni praznik. Vsakoletno praznovanje je povezano s številnimi kulturnimi, športnimi in drugimi prireditvami, ki se vrstijo po ves teden. Letošnje praznovanje so začeli že 14. julija z večernim promenadnim koncertom v zdraviliškem parku, ki ga je pripravila godba na pihala iz Gorij. Med tednom je bilo več nastopov godbenikov in folklornih skupin, v nedeljo 16. julija je bila slavnostna seja krajevnih skupnosti, v soboto zvečer 22. pa bo zaključna slovesnost s koncertom vojaške godbe in velikim ognjemtom z blejskega gradu.

Iznenadna zehladitev in za ta letni čas nenavadno močno deževje, je precej razočaralo številne turiste v vseh turističnih krajih občine, zlasti pa tiste v campih. Kljub temu pa niso obupali. Kopanje so zamenjali z izleti v bližnjo in daljno okolico, ogleda muzejev in krajevnih posebnosti in z množičnimi nakupi po trgovinah in kioskih. Stalež gostov je ostal neizpremenjen, precej pa jih še prihaja.

V zadnjem tednu se je bohinjsko jezero shladilo kar za 7 stopinj. V nedeljo so namerili le 15 stopenj. Vsi hoteli in večina zasebnih sob pri jezeru je popolnoma zasedenih. Dnevno beležijo tudi nad 2000 nočitev.

7. julija se je v Dragi pri Begunjah pri plezanju na skalo Jelenca smrtno ponesrečil 26-letni Franček Reš iz Gorice pri Radovljici, zaposlen v Iskri Otoče. Pokojni Franček je bil zelo priljubljen tovariš in dolgoletni aktivist mladinske organizacije. Na njegovi zadnji poti ga je spremljalo nad 200 mladih.

Na gostovanju po Sloveniji je prejšnjo soboto 8. julija nastopil v festivalni dvorani na Bledu znameniti kavkaški folklorni ansambel Lezginka. Sovjetski umetniki so s svojimi atraktivnimi moškimi in nežnimi dekliškimi plesji navdušili domačine in turiste, ki so napolnili dvorano do zadnjega sedeza.

Zaradi gradbenih del na podvozu v križišču Lesce, so prejšnji teden zaprli promet po glavni cesti, mimo letališča in ga preusmerili skozi Lesce in Radovljico. Velika gneča in kilometrske kolone avtomobilov povzročajo nemalo hude krvi in očitke občanov izvajalcem del, ker to ni prvič, da se sredi največje turistične sezone izvajajo dela na naših že tako preobremenjenih cestah.

Te dni je izšla že tretja številka Mladinca, informativnega biltena občinske konference ZMS Radovljica. Mladinec prinaša zapise o prireditvah in proslavah v mesecu mladosti, o pismu predsednika Tita delavcem Plameña in pozivu Kroparjev na akcijo za stabilizacijo ter več informacij o delu ogranov konference.

Od 21. do 27. julija bo v dvorani radovljiske graščine razstava unikatov umetniške barvne fotografije mojstra jugoslovanske fotografije Moma Mitiča iz Niša. Razstavo bodo otvorili s kulturnim programom drevi ob 18. uri.

Na zadnji seji sveta krajevnih skupnosti Lesce prejšnji četrtek, so imenovali odbor za splošni ljudski odpor. Na seji so poročali o nabavi gasilskih aparatov in o programu usposabljanja ekip civilne zaščite.

V Mladinskem domu v Bohinju ta čas razstavljajo svoje umetniške fotografije člani fotokluba iz Bohinjske Bistrice. Se prej pa so razstavljali v Bistrici, kjer je žirija nagradila za najuspešnejše posnetke Bohinja in okolice Minko Korošec, Egona Miheliča in Andreja Zitnika.

V kazini Park hotela na Bledu je bil 12. in 13. julija 20. mednarodni plesni turnir. Nastopilo je 16 plesnih parov iz desetih evropskih držav in en par iz Nove Zelandije. Zmagala sta Angleža, naš par Rataj — Simončičeva pa sta bila šesta.

Muzej talcev v Begunjah je v maju obiskalo 5040, junija pa že 9048 obiskovalcev, kar je za nekaj sto več kot lani. Poleg domačih je največ nizozemskih obiskovalcev. Opazen pa je porast obiskov iz Nemčije.

Zadnjo nedeljo se je v lepem sončnem vremenu zbralo Pod skalco, ob bohinjskem jezeru, okoli 3000 borcev in drugih obiskovalcev, na proslavi Prešernove brigade in jeseniško-bohinjskega odreda. Navzoča sta bila tudi Miha Marinko in general Stane Potočar-Lazar. Na srečanju je govoril nekdanji komandant Prešernove brigade — Ivan Javor-Igor.

V prvenstveni vaterpolo tekmi slovenske lige je v Radovljici celjski Neptun visoko porazil domače vaterpoliste z 11:4.

Razstava slik Nejca Slaparja

Jezikovni pogovori

Z uvodnim koncertom baritonista Jaka Jeraša in pianista Petra Kopača, so v soboto 15. julija v mali dvorani Delavskega doma na Jesenicah odprli razstavo slik Nejca SLAPARJA, slikarja iz Kranja. Slikar je v razstavnem prostoru, ki je letos že sedmemu slikarju odprl svoja vrata, prinesel še zelo neodkrit svet likovnega izražanja. Slikar sam je ob otvoritvi dejal, da je pri iskanju kar najbolj lastnega tovrstnega likovnega izraza šele na začetku poti in razkril vrsto možnosti, ki jih slikarju nudijo mehanična pomagala. Njegove slike sestavlja množica mehanično oblikovanih črt v treh barvah, ki se širijo iz središča in združene v pravilne mrežaste oblike, delujejo zelo plastično in estetsko. Z razstavljenimi deli je slikar dokazal neizčrpne možnosti uporabe mehaničnih pomagal pri ustvarjanju risbe, ki pa so ravno pri Slaparju podrejena umetniškemu in estetskemu elementu. Vsekakor ima mladi ustvarjalec pred seboj še veliko slikarsko bodočnost, če bo ostal zvest svojemu osnovnemu estetsko-umetniškemu načelu.

Nekatere slike zelo posrečeno s kratkimi verzi popestri mladi oblikovalec umetniške besede Zdravko VUKOVIČ iz Kranja.

Razstava bo odprta do vključno 26. julija vsak dan od 9. do 12. in od 16. do 19. ure. Jeseniški dolikovci pa za občinski praznik priprav-

ljajo kar dve razstavi. V avli občinske skupščine in zdravstvenega doma bodo odprli razstavo plastik kiparja-samarastnika Draga KOŠIRJA, v mali dvorani Delavskega doma na Jesenicah pa bodo svoja dela kolektivno razstavljali člani likovne sekcije DOLIK.

Pihalni orkester na Koroškem

V soboto 15. julija je z velikim uspehom gostoval v Finkensteinu — Bekštajnu na avstrijskem Koroškem pihalni orkester Jeseniških železarjev. Njihov prihod je pozdravila večja množica turistov in koroških Slovencev na čelu z županom. Domača godba na pihala je v pozdrav jeseniškim glasbenikom zaigrala koračnico, dobrodošlico pa jim je izrekel tamkajšnji župan, ki se mu je zahvalil za lep sprejem podpredsednik občinske skupščine Jesenice Anton Arh. Po pozdravu obeh dirigentov in obeh predsednikov godb ter izmenjavi daril, so Jeseničani za pozdrav zaigrali koračnico Gorenjci.

Jeseniški pihalni orkester je imel ob Baškem jezeru dva koncerta pod vodstvom dirigenta Rada Kleča. Poslušalci so izvajalce navdušeno nagrajevali, še posebno toplo pa je bila nagrada solistka na pikoli Tatjana Lazar. Na drugem koncertu sta godbenike ponovno pozdravila župan občine in predstavnik koroških Slovencev, ki sta izrazila željo po tesnejšem sodelovanju med obema občinama in kulturnimi skupinami ter se zahvalila za lep glasbeni užitek. Jeseniški godbeniki so bili deležni izredne pozornosti in bili zelo gostoljubno sprejeti. Po večerji je v prijetnem razpoloženju in ob kramljanju zadenela tudi slovenska pesem.

Dne 10. septembra bodo koroški godbeniki vrnil obisk Jesenicam.

Ivan Žen

FILM • FILM • FILM • FILM • FILM

Filmski program, črno seme in še kaj

Poletje, čas dopustov in oddiha je, vsaj po koledarju sodeč, prišlo. Toda nikakor ga v tem hladnem in mokrem vremenu ne moremo prav zaznati. Mnogo ljudi je odšlo na morje ali v gore, nekaj pa jih je le še ostalo na Jesenicah. In prav za te včasih ostane edino večerno razvedrilo filmska predstava v enem naših kinematografov. Torej, ljudje v počitnicah potrebujemo razvedrilo. V tem smislu naj bi bil tudi filmski repertoar. Če ga torej preračunam v prejšnjem tednu, se bo tehničar močno nagnil na stran westernov. Tudi prav! Saj le-te večkrat smatramo kot filme za razvedrilo. Toda blagor tistim, ki se lahko razvedrijo ob streljanju, nasilju in krvi, kajti njih je filmsko kraljestvo. Med kavbojki poskrbi včasih za krajši odmor kak pustolovski ali komični film, kaj boljšega se pa že težje najde. Toda v tem tednu nam naše kinematografsko podjetje, lahko postreže z dokaj kvalitetnim filmom (le kje so ga »sneli«) režiserja Kirila Enevskega Črno seme. Film je iz lanske Pule. Torej lahko vidimo, da naši filmi iz Pule potrebujejo natanko leto dni, da pridejo do jeseniškega gledalca (vsaj v glavnem). Smo namreč prav pred 19. festivalom igranega filma v Puli.

No, vrnilo se k filmu Črno seme. Verjetno ste ga gledali po televiziji, če ga pa še niste, vam ga lahko priporočim. Makedonski debitant Kiril Enevski je v Puli kar presenetil, saj je film dobil celo vrsto nagrad. Če mislite, da moramo film vrednotiti po prejetih nagradah, vam jih pa kar hitro naštejemo. Zlata arena za najboljšo režijo Kirila Enevskega, Zlata arena za najboljšo moško vlogo Darku Demevskem in Zlata venec za kvaliteto filma. Kar veliko priznanj, ne? Naj vam povem še kaj več o filmu: govori o življenju (bolje trpljenju) makedonskih ujetnikov na nekem pustem otoku v Grčiji. To je film o ljudeh, ko pravzaprav niso več ljudje, temveč ubogljive lutke, ki so jim pazniki s palico izbili vso voljo do življenja. Tako so ti apatični ljudje že kar sprijaznjeni z usodo, le v nekaterih še gori iskrica upora proti brezsrčni upravi otoka.

Sama realizacija je kar v redu, dobri so posnetki (film je v barvah), odlična pa je igra Darka Demevskega, ki je po pravici dobil Zlato areno za res enkratno igro. Le o Zlati areni za režijo K. Enevskega bi se dalo razpravljati.

Torej, ta film vam priporočam O nadaljnjih priporočilih pa v tem tednu ne morem (žal) več govoriti. V filmu Plamen nad Smirno vas bo razvedril (ali pa tudi ne) slavni televizijski »Tekmeč« Tony Curtis, močnejši spol pa bo morda pritegnila »Angelika« Michele Mercier, ki nastopa v istem filmu.

Igor Škrli

FILM • FILM • FILM • FILM • FILM

Dr. Rjazancev med jeseniškimi upokojenci

Komisija za rekreacijo, kulturo in oddihe pri Društvu upokojencev na Jesenicah organizira mesečna predavanja in mesečne izlete. Zelo uspešemu predavanju prof. Drage Ulaga, ki je govoril o rekreaciji starejših, je sledilo v soboto zvečer predavanje dr. Rjazanceva, ki je govoril o starostnikih in njihovih boleznih. Ker je dr. Rjazancev Aleksander, hišni zdravnik doma dr. Franceta Berglja, je seznanil številne poslušalce z življenjem in boleznih tamošnjih oskrbovancev, kakor tudi o adaptaciji in sodobnejši opremljenosti doma. Zelo zanimivemu predavanju je sledil razgovor, v katerem je predavatelj odgovarjal na postavljena vprašanja.

Kakor predavanja so tudi izleti redni. Prvemu izletu v Kumrovec, Podčetrtek in Rogoško Slatino, bo sledil v sredo, 26. t. m. izlet na Grossglockner. Če zaradi cene vožnje in cestne takse 90,— din ne bo dovolj prijavljencev med upokojenci, se bodo lahko udeležili izleta tudi ostali, da bo avtobus poln. V avgustu, pa predvidevajo jeseniški upokojenci izlet v neznan, kjer bodo organizirali piknik.

Zadnjič je stekla beseda o predlogih in napakah v zvezi njimi. Le-teh se je toliko nabralo, da bi bilo preveč danes tem nadaljevati, ampak se spet razglejmo po naši literaturi.

Naš današnji gost bo pisatelj škofjeloških hribov in ljudem okrog, Ivan Tavčar. Bogata literarna zapuščina nam daje raznovrstno podobo njegovega pisateljskega sveta, ki je izražen v bogatem, pristnem jeziku in misli, ki nikoli ne dolgočasni, ampak bralca preseneča in vedno znova zaposluje njegove misli oziroma fantazijo. Pozorno preberite, njegove opise pokrajine in pojavov v njej in se vprašajte, kako bi vi isti stvar povedali. Šele tedaj boste spoznali pravega mojstra, pisatelja.

Izmed mnogih oseb iz njegovih del bomo danes spoznali ne preveč mlado samsko dekle, Šarevčevo Meto, ki se je pravi življala s tem, da je hodila delat k sosednjim kmetom. Živel je pri bratu, kjer si je izgovorila svoj kot, oče pa ji je pri smrti namenil nekaj denarja in slivo, na domačem dvorišču z besedami, da ji ne bo treba na stara leta beračiti. Te besede so jo spremljale vse življenje, tudi tisto usodno noč, ko se je pripravljalo k nevihti.

»Lahko se reče, da so jo očetove besede, naj v starosti ne berači, spremljale povsod in po vseh poteh. Ze celo v sanjah se je gledala, kako je stara in bolna prosjačila od hiše do hiše in kako so jo ljudje zasramovali, češ, Šarevčeva si, in vendar si upaš beračiti. Prebudila se je in kakor plaha srna je planila k strešnem tramu, kjer je bila v ostrešno slamo skrila svojo doto, ki jo ji je bil brat v dobrem denarju izplačal. Zaradi tega denarja je živila v večnem strahu. In nekdanj se je domislila, da je vse izgubljeno, če bi bratova kočica pogorela in bi ona ne mogla svojega denarja rešiti. Za hišo je raztezal goli Kucelj široka svoja pleča proti nebu. Leskovo grmičevje in brinje mu je krilo skalnato orjaško telo in prav malokdaj je zašel človek na njegove puste strmine. Tu sem je prišla. Meta nekdanj v tih noči in pod brinjem je zakopala svoj zaklad v hladno zemljo in z mahom ga je založila in mesto si prav dobro vtisnila v spomin. In ko je drugi dan suhljad pobiraje prišla na tisto mesto, je dobila takoj svoje brinje in zeleni mah, pod katerim je počivala sreča njene starosti. Tako je bilo vse v najlepšem redu in Meta se je nekoliko oddahnila od svoje skrbi...

... Ravno nad Šarevčevo hišo se je utrgal plaz in z votlini donenjem usul se je po rebri navzdol, da se je majal mogočno Kucelj in da so se zazibale kočice v vznožju njegovem. Iz lahkega spanja prebudila se je Meta ter zaklicala proti Kašpurjevinu Mini, s katero sta spali tisto noč skupaj pod Šarevčevo streho.

»Mina«, je zaklicala s tesnim srcem, »Mina, a spiš?«

»Kaj bom spala, ko Bog zemljo podira to noč,« je odgovorila Mina zaspano.

»Zdelo se mi je,« je zadihnila ona, »kakor bi mi kdo denar ukradel izpod brinje na Kuclju!«

»Kaj, na Kuclju imaš denar?« — tu ni bila Mina nič več zaspala — »kje pa, kje pa? Povej vendar, kje pa?« Meta pa je bila že davno poloblečena izginila s podstrešja in v mrčnih noči je hitela po Kuclju navzgor, da bi se uverila, je — li njene starosti sreča še vedno spravljena pod mehkim mahovjem. V dolu je šumela reka, kakor bi se togotila od najbesnejšega srda in proti zapadu so se bile nakopičile tolpe črnih oblakov nad staro glavo staremu Blegašu. Iz teh oblakov je švignila sedaj in sedaj dolga strela, da se je zavlekla od gorske tja do samotne Četene ravni. Takrat pa se je videlo vse pogorje v bleščečem požaru.

Meta je hitela dalje in dalje. Sapa se ji je lovila v tanko obleko in mraz ji je pretresal vsako koščico v revnem telesu. Vedno je hitela napvpi in pred očmi ji je venomer stalo brinje in mah pod njim. Zvrtili so se ji možgani v zbegani glavi; ker se v krajini ni mogla več spoznati, dolga rjava črta se je vlekla od najvišjega vrha dol do belega proda, kjer se je penila razljučena Sora. Trst in kamenje je bilo zasulo grmičevje da leč naokrog ali pa ga je s koreninami odneslo v globočino.

»To je moja brinja!« je jeknila Meta radostno in sklonila se je, da bi razmetala mehko prst; v smrtni grozi je zakričala: »Tat, tat!«

Izpod brinja je v resnici smuknil dolgouhi zajec in kot blisk jo je odpihal po melini. Meta je zaječala: »To ni moja brinja! Bil je samo zajec!« ...

... Onemogle so ji duha moči in noč naokrog se ji je vse lila tudi v trpečo dušo. Vihteč roke, je hitela proti dolu in zdihovala: »Sedaj ti ostane še sama sliva; če ti še to vzamejo, potem nimaš nič, pravi nič za stare dni. Oj, ti ljubi sveti Valentin z Jarčjega brda, ohrani mi vsaj slivo!« ...

Drugo jutro pa je ležala na tnalu posekana sliva in izpod njenega vejčja izveklili so mrtvo človeško truplo. Bila je Meta z razbito glavo. Posekano drevo je bilo padlo na njo, ter ji tako v resnici postalo poboljšek, da ji ni bilo treba beračiti v starosti.

K. 23. film Gra. Jear. 24. barv. ZGC. Buc. Tolc. 26. MAI. 27. ni f. režij. Jack. 29. film v re. vlog. 1. Ki. 22. barv. ZGO. 24. barv. uri. 26. barv. RIK. 28. film ob 2. MAI. otro. ki j. naši. Ot. ga r. se r. sedo. ljem. zadr. cvet. avto. Ha. Lah. šinu. v te. zahv. dene.

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

22. in 23. julija franc. barv. film MAMILO, v režiji Pierre Granier-Defere, v gl. vlogi Jean Gabin, ob 17. in 19. uri.

24. in 25. julija ital. CS barvni film PERVERZNA ZGODBA, v režiji Julius Buchs, v gl. vlogi Morilu Tolo, ob 19. uri.

26. julija franc. barvni film MAMILO, ob 19. uri.

27. in 28. julija amer. barvni film DVA BREZ ŽENE, v režiji Gene Saks, v gl. vlogi Jack Limmon, ob 19. uri.

29. julija amer. CS barvni film MALI IN VELIKI MOZ, v režiji Arthur Penn, v gl. vlogi Faye Denaway, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

22. in 23. julija italij. CS barvni film PERVERZNA ZGODBA, ob 18. in 20. uri.

24. in 25. julija francoski barvni film MAMILO, ob 20. uri.

26. in 27. julija italij. CS barvni film NAJ ŽIVI AMERIKA, ob 20. uri.

28. julija ital. CS barvni film PERVEZNA ZGODBA, ob 20. uri.

29. julija danski CS barvni film JAZ IN ŽENA, III. del, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE MOJSTRANA

22. julija špan-italijanski CS barvni film NOC NASILJA V TOMBSTONU.

23. julija amer. barvni film MORFIJEVA VOJNA.

29. julija ital. CS barvni film PERVERZNA ZGODBA.

Kino KRANJSKA GORA

22. julija amer. barvni film MORFIJEVA VOJNA.

23. julija ital. CS barvni film NAJ ŽIVI AMERIKA.

27. julija ital. CS barvni film PERVERZNA ZGODBA.

29. julija franc. barvni film MAMILO.

Kino DELAVSKI DOM JAVORNIK

22. julija jug. barvni film ČRNO SEME, ob 19. uri.

23. julija špan-italijanski CS barvni film NOC NASILJA V TOMBSTONU, ob 19. uri.

27. julija franc. barvni film MAMILO, ob 19. uri.

29. julija italij. CS barvni film NAJ ŽIVI AMERIKA, ob 19. uri.

Pod nasipom Železarne

Alpski hokejski pokal po novem

Od 7. do 9. julija je bil v Innsbrucku v Avstriji sestanek komiteja za alpski hokejski pokal. Sestanek se je udeležil tudi predsednik Jesenic Mirko Ramuš, ki je po sestanku pripravil poročilo o nekaterih dogovorih in spremembah. Osrednje vprašanje sestanka je bil sistem tekmovanja. Večina se je zavzemala za tako imenovani kup sistem, kar pomeni, da bo tekmovanje potekalo na izpadanje, podobno kot tekmovanje za evropski pokal. Novost je tudi v tem, da bo v novi sezoni sodelovalo kar 16 moštev in sicer 5 iz Avstrije, 4 iz Italije, po 3 iz Švice in Jugoslavije ter eden iz Zahodne Nemčije. Trenutno so prijavljena moštva: Cahux de Fonds, Feldkirchen, Milano, Davos Augsburg, Olimpija, Innsbruck, KAC, Bolzano, Lugano, Gardena, WEV Dunaj, Jesenice, Cortina, Medveščak in Gradec. V primeru, da bosta iz Zahodne Nemčije sodelovala dva kluba, potem bo odpadel eden od italijanskih moštev.

Določili so tudi nosilce štirih skupin, med katerimi je bilo tudi moštvo Jesenic ter nato opravili žrebanje. Nasprotnik Jesenic v prvem kolu je italijansko moštvo Cortina. Naši bodo odigrali dve tekmi, eno doma in drugo v gosteh. Po razpredelnici se bo zmagovalec tega dvoboja pomeril z zmagovalcem moštev Gradca in zagrebškega Medveščaka, ki je poleg ljub-

ljanske Olimpije postal tretji jugoslovanski predstavnik v alpskem tekmovanju. Vsekakor imajo jeseniški hokejisti lepe možnosti, da se tudi v naslednji sezoni uvrstijo med štiri najboljše ekipe, tako kot v pretekli sezoni.

Lanskoletno tekmovanje sicer še ni zaključeno. Jeseničani bodo tekmi z Ausburgom iz Zahodne Nemčije odigrali predvidoma koncem septembra in v začetku oktobra. Zmagovalec bo osvojil

tretje mesto. Bolj ostro so se domenili tudi za termine in določili, da mora biti tekmovanje v bodoče zaključeno v isti sezoni. K sistemu tekmovanja naj še dodamo, da so se dogovorili, da bodo v bodoče v tekmovanju lahko sodelovala po tri moštva iz vsake države ter zmagovalec prejšnje sezone.

Tako se nam v novi sezoni obeta dosti bolj zanimivo tekmovanje v alpskem hokejskem pokalu.

ČESTITKA

Sodelavcu in zaslužnemu športnemu delavcu MITJU VEROVSKU k njegovi 60-letnici iskreno čestitajo in želijo vse najboljše

prijatelji in športni delavci

RAZPIS

Ansambel narodnih plesov in pesmi pri DPD Svoboda Tone Cufar Jesenice

razpisuje sprejem novih plesalk in plesalcev v starosti od 14. do 18. leta, ki imajo veselje za sodelovanje v ansamblu oziroma, ki želijo spoznati bogastvo jugoslovanske folklorne in s plesnimi nastopi prikazovati bogastvo jugoslovanskih ljudskih plesov javnosti. Pismene prijave z navedbo rojstnih podatkov, zaposlitve oziroma šolanje, stanovanja in šolske izobrazbe, pošljite na uredništvo Železarja — Železarna.

Z vajami za začetnike bomo pričeli po 1. septembru, o čemer bodo vsi prijavljeni obveščeni preko glasila ali pismono.

Uprava društva

Trgovska podjetja Rožca, Zarja, Delikatesa, Specerija Bled in Emona market

OBVEŠČAJ

potrošnike, da bodo v soboto, 22. julija, na praznik dan vstaje vse trgovine na Jesenicah zaprte. V nedeljo, 23. julija, pa bodo od 7. ure do 10.30 odprte naslednje trgovine:

- TP Delikatesa »železniški konzum«,
- Emona market in
- TP Zarja, trgovina na Koroški Beli.

Odbor SZDL terena Plavž in pihalni orkester jeseniških železarjev prirejata v počastitev praznika vstaje slovenskega naroda, na predvečer praznika, 21. julija, ob 19. uri

PROMENADNI KONCERT

pred gostiščem Piškova dama na Plavžu. Vabljeni občani Jesenic in predvsem terena Plavž.

MALI VELIKI MOZ je zgodba o belem dečku, ki ga še kot otroka ujamejo Indijanci, med katerimi tudi odrasča. Film, ki je tipičen western ameriške produkcije, je na sporedu v naših kinematografih.

ZAHVALA

Ob prezgodnji smrti dragega moža, očeta in brata

JOZETA SMOLEJA

se najtopleje zahvalimo sosedom, znancem in prijateljem, ki so ga spremili na zadnji poti. Hvala za vence in cvetje, ter lastnikom osebnih avtomobilov.

Hvala družini Korbar in Lah. Iskrena hvala tov. Jeršinu za vso skrb in pomoč v teh težkih dnevih, enaka zahvala nadzorni službi za denarno pomoč.

Zalujoci: žena Fani, sin Vojko, brat Drago, sestre Rozika, Marica in Albina z družinami

ZAHVALA

Tovarniškem odboru osnovne organizacije sindikata Železarne in sindikalnemu odboru elektrodne oddelka se najlepše zahvaljujem za brezplačno letovanje v Crikvenici.

Elica Zupec

ZAHVALA

Za prejeto darilo ob moji upokojitvi, se sodelavcem izmene Klinar lepo zahvaljujem.

Kolektivu valjarne žice Bela želim še mnogo delovnih uspehov.

Ida Cimžar

IZGUBLJENA DENARNICA

V nedeljo 9. 7. sem na vlatu med Podhomom in Vintgarjem izgubil denarnico z nekaj denarja in dokumenti. Najditelja prosim, da dokumente vrne na uredništvo Železarja, medtem ko denar lahko obdrži za nagrado.

Janez Anžič, strojne delavnice Železarna

Pred osemdesetimi leti s Stola: Vzdravimo se!

Leta 1857 so v Londonu razumniki ustanovili prvo planinsko alpinistično organizacijo Alpine Club (Anglija). Ustanovitelji te prve planinske alpinistične organizacije na svetu so se po-
našali: »Našli, ustanovili in širili smo največji in najpomembnejši šport na svetu!«

Mi Slovenci smo kot izrazi-
to alpski narod zelo zgodaj
stopili v svetovno planinsko
alpinistično zgodovino. Zapri-
seženi in divji lovci, pastirji,
iskalci zel šč in rudnih boga-
stev iz Bohinja, Doline Tren-
te in Logaske doline, so z
domačimi in tujimi razum-
niki zgodaj prizigali zelene
luči v gorah, kajti lovcu in
pastirju srce ne miruje pre-
je, dokler se ne povzpne na
vrhove in grebene gora.

Naši »štirje srčni možje« so
premagali Triglav (1778) pol-
nih osem let preje, predno je
Jaques Balmat pripeljal dr.
Gabriela Paccarda na vrh Be-
le gore, Mont Blanca, streho
Evrope (8. avgusta 1786).
Zmaga nad Triglavom je bila
dosežena tudi 87 let preje
predno je Michel Croz z Ed-
vardom Whymperjem 14. ju-
lija leta 1865, stopil na teme
Zermattskega leva, Matter-
horn.

Slovinci se lahko s pono-
som prištevamo med pionir-
je, če že ne svetovnega, vsaj
evropskega planinstva in alpi-
nizma.

Devet let po ustanovitvi
Alpine Cluba v Londonu se
je na vrh Triglava povzpel
starosta slovenskih planin-
cev, France Kadičnik. Neiz-
merno srečen in navdušen
gornik je začel z besedo in
dejanji nakazovati živo in
vedno večjo potrebo po usta-
novitvi samostojne slovenske
planinske organizacije.

Na bodrilni klic Franceta
Kadičnika so se prvi vzdra-
mili Bohinjci, ki so štiri leta
pozneje v Srednji vasi usta-
novili Triglavsko prijatelj-
ko, ki so na Ledinah, na južni
strani Triglava, kjer stoji da-
nes Planika, zgradili našo
prvo planinsko postojanko,

Triglavski tempelj. Tudi kla-
sično prvo pot z Ledin skozi
Triglavsko vrata so opremili
s komarčami in lesenimi kli-
ni. Srce, duša in motor tega
našega prvega planinskega
poroda so bili Ivan Zan, oče,
sin in hči, Lovrenc, Jože in
in Rozalka Škantar, Sestovi.

Se vedno pa so tuji segali
s kljukastimi in grabežljivi-
mi prsti po naših gorah, gra-
dili so planinske postojanke
in poti po Julijskih Alpah,
Karavankah in Savinjsko-
kamniških planinah.

Po letu 1890 so bili Piparji
tisti, ki so hitreje in močne-
je zavrteli razvojno kolo na-
šega planinstva. Piparji pred-
stavljajo za Triglavskimi pri-
jatelji poživljajoči preporod
in renesanso našega planin-
stva v pravem času, ko je bil
naš planinski svet resno
ogrožen po grabežljivih tuj-
cih.

Piparji so imeli v Triglav-
skih prijateljih, bratih Dež-
manih, Valentinu Staniču, ku-
storju Henriku Freyerju,
ustanovitelju ljubljanskega
muzeja Francu Hohenwartu,
Francetu Kadičniku in še
prav posebej v štirih prvo-
pristopnikih na Triglav, veli-
ke vzornike.

Trije Piparji, Jože Haupt-
man, Anton Škof in Ivan Ko-
renčan, so 23. julija 1892 z
vrha Stola pogumno pozvali
narodno zaveden ljubitelje
gora: »Vzdravimo se! Tuja
roka zaznamuje in gradi in
zavaruje pota, postavlja ko-
če in riše ter piše tuje napi-
se in kašipota, vzdravimo
se!«

Od tedaj dalje je naše pla-
ninstvo hitelo z naglimi ko-
raki v množičnost, alpinizem
pa v vrhunost. Pred jubilej-
nim letom našega organizira-

nega planinstva se naša krov-
na planinska organizacija po-
naša s 115 planinskimi dru-
štvami (tudi v Trstu, Gorici, Ce-
lovcu, Švici in Zahodni Nem-
čiji).

Marljivi gorniki bolj ali
manj vzorno oskrbujejo pre-
ko 170 planinskih postojank,
domov, koč in gorskih zave-
tišč. V jubilejnem letu bo
njihova aktivnost še večja v
korist in napredek ter zdra-
vo rast množičnega, rekrea-
tivnega planinstva in vzpona
plezalnega športa in vrhun-
skega alpinizma. V jubilej-
nem letu želimo in pričaku-
jemo vrhunski uspeh naše
IV. himalajske alpinistične
odprave, ki ima poglede, ko-
rake in prijeme usmerjene na
prek 8000 m visoki himalajski
vrh.

Piparji so torej pred osem-
desetimi leti, 23. julija 1892
postavili na vrhu Stola tem-
eljni kamen našemu orga-
niziranemu množičnemu, re-
kreativnemu planinstvu.

Slovensko letno prvenstvo v slalo- mu pod Prisojnikom

Smučarsko društvo Jesenice je prevzelo letno prvenstvo
v slalomu in bo uvodna športna prireditev k počastitvi prazni-
ka občine Jesenice.

Tekmovanje bo v soboto 22. julija in bomo tako smučarji
dostojno praznovali tudi dan vstaje naše republike.

Start prvega teka bo ob 9. uri za člane, st. in ml. mladince
od 1.—3. razreda, medtem, ko bo za članice, st. in ml. mladince
do 5. razreda. Računamo da bo nastopila vsa naša smučar-
ska elita v alpskem smučanju, verjetno pa bodo nastopili tudi
tekmovalci iz Hrvaške.

Organizacijo tekmovanja bodo izvedli preizkušeni športni
delavci našega društva. Vodstvo tekmovanja je prevzel Pepe
Zupan, časomerilce bo vodil dipl. inž. Mato Podrekar, sodni-
ški zbor Mirko Zupan, vodja kontrol Ivko Saksida in traserji
proge pod vodstvom Joža Klinarja, seveda bodo vsem tem
pomagali ostali športni sodelavci, in bivši tekmovalci našega
društva.

Vabimo vse ljubitelje alpskega smučanja, da pridejo bodrit
vse nastopajoče. Ker je letos plaz pod Prisojnikom odličen in
deluje tudi žičnica našega društva, vabimo, da se po tekmi
tudi sami preizkusite na smučeh in tako kot tekmovalci s slo-
venskim športom št. 1. sodelujete pri praznovanju naših
praznikov.

Smučarsko društvo Jesenice potrebuje večjo vsestransko pomoč

Novi odbor smučarskega društva Jesenice kot odseka Športne-
ga društva Jesenice, je pričel s svojim delom. To društvo, ki
spada med najmočnejša v državi, obsega teritorij od Žirovnice
do Rateč. Težko je trditi, kateri od področnih klubov je naj-
močnejši in najuspešnejši, eni se odlikujejo v kakovosti, drugi
v številnosti. — množičnosti.

Delo novega odbora poteka
v aktivnosti, da se bodo novi
pododbori sestali čimprej in
si porazdelili naloge. Zastop-
niki posameznih klubov so
zadolženi za sestavo odborov
področnih klubov. Zelo važno
je n. pr., da ima tako zim-
sko središče kot je Kranjska
gora močan in strokoven od-
bor, kajti tu je zaradi ugod-
nih prilik vedno številni tek-
movalni kader v odrasčanju.
Tudi Mojstrana sili vse bolj
uspešno v ospredje.

Tudi sekciji tekačev in ska-
kalcev sta zadolženi za sestav-
o odborov. Velik problem je,
kako bomo poživili tekaško
disciplino, ki je letos v pravi
krizi.

Alpski sekciji je bila že od
nekaj posvečena največja
skrb, predvsem zaradi izred-
ne konkurence v alpskih di-
sciplinah. V odboru alpske
sekcije so: Andrej Klinar, Mi-
lan Veskovič in Ivko Saksida.
V odbor bodo po potrebi
pritegnili tudi druge.

Tekmovalci bodo letos ta-
borili v Baški ob morju v
dveh skupinah po 15 kandi-
datov od 10. do 24. avgusta.
Vsaka skupina bo sedem dni
na morju, z vsako skupino
bo tudi kondicijski trener.

Smučarsko društvo Jeseni-
ce je letos organizator letne-
ga prvenstva SRS v slalomu,
ki bo izvedeno 22. julija pod
Prisojnikom.

Klub ima v načrtu, da si
letos nabavi lastne startne
ure.

Poleg ostalih problemov, ki
tarejo klub, je tudi pomanj-
kanje sodelavcev, trenerjev,
gospodarskih strokovnjakov,
sodelavcev ob pripravi prog
za tekme itd. Klub vabi vse
delavoljne privrženice športa
k sodelovanju za dobrobit in
nadaljnji razvoj jeseniškega
tekmovalnega smučanja.

Trenutno so med tednom v
teku treningi na suhem, ob
sobotah in nedeljah pa na
snegu, pod Prisojnikom, kjer
deluje klubska žičnica, ki jo
vodita tov. Kejžar in Pirc.
Tekmovalci se vozijo na vad-
bo pod Prisojnik s klubskim
kombijem in lastnimi vozili.

Klub ima v načrtu izgrad-
njo lastnega zavetišča pod
Prisojnikom, kar je zelo pa-
metna zamisel. Tu bodo tek-
movalci lahko prespali, si sku-
hali okrepčilo in spravili
smuči in čevlje. Za izgradnjo
zavetišča se že formira odbor.

Težave klubu povzročajo
tudi finančna sredstva. Za
današnji čas je značilno, da
so se odlično organizirali in
znašli tudi drugi klubi n. pr.
Radovljica, Olimpija (Ljublja-
na), Novinar (Ljubljana), Bra-
nik (Maribor), Mladost (Za-
greb), Sarajevo itd. Ti imajo
na razpolago večja denarna
sredstva kot na Jesenicah, ki

jih drže pokonci zaenkrat še
večja tradicija, rutina in bli-
žina terenov. Vsekakor pa se
opaža že krhanje Jesenic gle-
de primata v alpskem smu-
čanju. Vse se zaostruje. Tisti,
ki bo lahko nudil svojim tek-
movalcem več vadbe, pred-
vsem kvalitetne vadbe, več in
boljšo opremo, tisti bo pre-
hitel Jesenice in zato se mo-
ramo v tem smislu tudi sami
oborožiti, predvsem bi nujno
potrebovali tudi profesional-
nega trenerja.

Jesenice naj bi vsekakor
obdržale primat v alpskem
smučanju. Prvaki bodo po-
trebni predvsem tudi iz tu-
rističnih vidikov. Bližnja je-
seniška okolica bo nekoč eno
izmed velikih gorenjskih
smučišč. Okolica Rožce, Cr-
nega vrha, Pustega rovta, Ja-
vorniškega Rovta, se da ure-
diti postopoma v povezan
smučski center, za katerega so
odlični tekmovalci najboljša
reklama. Povsod v svetu se
danes ve, da izhajajo odlični
tekmovalci samo iz prvovrst-
nih centrov.

Pripravljeni moramo biti,
da bo jeseniško smučarstvo
doživljalo vzpone in padce,
kajti ravno tako kot v hoke-
ju je tudi v smučanju konku-
renca vedno močnejša.

Brez čvrste in razumne po-
moči vseh tistih, ki lahko po-
magajo, bo delo Smučarske-
ga društva vedno težje in tu-
di vse manj uspešno. Apel
Smučarskega društva k sode-
lovanju naj bi rodil sadove!

A. B.

K O Š A R K A

Košarkarji že trenirajo

Po štirinajst dnevnem pre-
moru, so se v ponedeljek
17. VII. zbrali na igrišču
Podmežaklje košarkarji Je-
senic.

Ligaško moštvo, ki je v
spomladanskem delu osvojilo
le 6 točk je v izredno težkem
položaju.

Tega se igralci dobro zave-
dajo, ker pa je rešitev iz kri-
tične cone na lestvici možna
le s trdnimi in vestnimi tre-
ningi, so se košarkarji zbrali
tako zgodaj. Na prvih tre-
ningih, sicer še nekateri
manjkajo, ki so še na dopu-
stih, toda večina vadi kljub
vročini izredno marljivo.

Prvi del priprav bodo fant-
je porabili za nabiranje te-
lesne kondicije, drugi del je
namenjen uigravanju ekipe.

Dobro bi tudi bilo, da bi v
sredini avgusta odšli iz Je-
senic na nekaj dnevne skup-
ne priprave. Takšne priprave
bodo izvedla skoraj vsa mo-
štva iz I A slovenske košar-
karske lige, kajti strokovnja-
ki so dokazali, da se na skup-
nih pripravah poleg tehnike
in taktike, pridobi homoge-
nost, ki je v moderni košar-
ki še kako potrebna.

Vendar pa je za izvedbo
skupnih priprav potrebnih
precej finančnih sredstev, ka-
terih pa košarkarski klub
nima dovolj.

O pripravah košarkarjev
bomo še poročali, prav tako
pa bomo poročali tudi o osta-
lem delu košarkarskega kluba.

B. r.